

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΟΛ Crowe

**ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ**

Ενημερωμένο μέχρι και την Π.Ν.Π 1.5.2020

ΑΘΗΝΑ, 5 ΜΑΙΟΥ 2020

ΣΟΛ Α.Ε.
Μέλος Δικτύου Crowe Global
Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα
Τ: 210 8691100 - F: 210 8618016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ.....	3
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. ΕΡΓΑΤΙΚΑ-ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ	4
2.1 Αναστολή Συμβάσεων Εργασίας	4
2.2 Αποζημίωση ειδικού σκοπού εργαζομένων	7
2.3 Αποζημίωση ειδικού σκοπού σε εργαζομένους ειδικών κατηγοριών, οι οποίοι πλήττονται σημαντικά λόγω των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης κορωνοϊού COVID -19	9
2.4 Αποζημίωση ειδικού σκοπού σε ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων (κάθε νομικής μορφής εκτός Α.Ε), που απασχολούν έως 20 άτομα, κλπ.	11
2.5 Οικονομική ενίσχυση-αποζημίωση ειδικού σκοπού 600 ευρώ σε δικαιούχους επιστήμονες-ελεύθερους επαγγελματίες.....	13
2.6 Προσαρμογή ωραρίου εργασίας εργαζομένων με ωράριο λειτουργίας επιχειρήσεων	14
2.7 Υπερωρία.....	14
2.8 Λειτουργία κατά τις Κυριακές και αργίες	14
2.9 Εργασία εκ περιτροπής	15
2.10 Μεταφορά προσωπικού εντός επιχειρήσεων του ίδιου Ομίλου	16
2.11 Εργασία εξ αποστάσεως	16
2.12 Παράταση καταβολής Δώρου Πάσχα	18
2.13 Άδεια ειδικού σκοπού.....	18
2.14 Ασφαλιστικές εισφορές	20
2.16 Εκκίνηση και ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμόρφωσης του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου για το έτος 2020.....	23
2.17 Παράταση ισχύος κανονιστικών όρων συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων.....	23
3. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ.....	24
3.1 Αναστολή καταβολής ΦΠΑ - (Άρθρο 1 ΠΝΠ 11/3/2020, Άρθρο 3 ΠΝΠ 13/4/2020 και Άρθρο ΠΝΠ 1/5/2020)	24
3.2 Λοιπές βεβαιωμένες οφειλές (πλην ΦΠΑ) προς Δ.Ο.Υ. / Ελεγκτικά Κέντρα – (Άρθρο 2 της ΠΝΠ 11/3/2020 και Άρθρο 5 της ΠΝΠ 1/5/2020).....	25
3.3 Έκπτωση 25% για δόσεις βεβαιωμένων οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων	27
3.4 Απαλλαγή από ΦΠΑ δωρεών για την καταπολέμηση του κορωνοϊού.....	29
4. ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	30
4.1 Επιδότηση Τόκων Υφιστάμενων Δανείων Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων πληττόμενων από τα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του ιού COVID-19.....	30
4.2 «Επιστρεπτέα Προκαταβολή»: Κρατική ενίσχυση μέσω χαμηλότοκης μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης προς τις πληγείσες επιχειρήσεις.....	31
4.3 Αναστολή Προθεσμιών Πληρωμής Αξιογράφων	35
4.4 Μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων και μισθώσεων κύριας κατοικίας: Απαλλαγή υποχρέωσης καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο 2020	37
4.5 Επιτάχυνση επιστροφών φόρου εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας.....	40
4.6. Συμφωνισμός με καταβλητέες δόσεις που έχουν προκύψει ή πρόκειται να προκύψουν μέσω της Εφαρμογής Μηχανισμού Αυτόματης Επιστροφής (claw back) από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. στις πληγείσες επιχειρήσεις με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες».....	40
5. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	41
5.1 Προσωρινή αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών	41
5.2 Ρυθμίσεις για παράταση ή αναστολή προθεσμιών του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας	41
5.3 Αναστολή προθεσμιών διενέργειας διαδικαστικών πράξεων και καταβολής δόσεων	43

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Ενημερωμένο μέχρι και την Π.Ν.Π 1.5.2020

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κράτος, έλαβε μέχρι την 1.5.2020, ορισμένα μέτρα προκειμένου να ενισχύσει τις πληττόμενες επιχειρήσεις, ώστε να τις υποστηρίξει και να περιορίσει, κατά το δυνατόν, τις οικονομικές συνέπειες που θα υποστούν κατά την ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο της πανδημίας. Στόχος είναι την επόμενη ημέρα, αν είναι δυνατόν, το σύνολο αυτών των επιχειρήσεων να συνεχίσει την λειτουργία τους και να διατηρηθούν οι θέσεις εργασίας.

Τα μέτρα αυτά, θεσπίστηκαν με τις κάτωθι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) :

- ΠΝΠ της 11.03.2020 (κυρώθηκε με τον Ν. 4682/2020)
- ΠΝΠ της 14.03.2020 (κυρώθηκε με τον Ν. 4682/2020)
- ΠΝΠ της 20.03.2020 (κυρώθηκε με τον Ν. 4683/2020)
- ΠΝΠ της 30.03.2020 (κυρώθηκε με τον Ν. 4684/2020)
- ΠΝΠ της 13.04.2020
- ΠΝΠ της 1.05.2020

Επίσης εκδόθηκαν Αποφάσεις και Δελτία Τύπου από τα αρμόδια Υπουργεία

Οι επιχειρήσεις-εργοδότες που υπάγονται στο κρατικό πλαίσιο στήριξης για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κορωνοϊού COVID-19, είναι οι ακόλουθες:

- Οι επιχειρήσεις-εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, που έχουν αριθμό μητρώου εργοδότη (ΑΜΕ) στον ε – ΕΦΚΑ, των οποίων έχει ανασταλεί η επιχειρηματική τους δραστηριότητα, με εντολή δημόσιας αρχής.
- Οι επιχειρήσεις-εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, που έχουν αριθμό μητρώου εργοδότη (ΑΜΕ) στον ε–ΕΦΚΑ, και πλήττονται σημαντικά από τα έκτακτα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19, βάσει ΚΑΔ κύριας δραστηριότητας ή δευτερεύουσας βάσει των ακαθάριστων εσόδων έτους 2018, όπως ορίζονται από το Υπουργείο Οικονομικών.
- Με το Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών της 31.3.2020, οι ανωτέρω επιχειρήσεις ταξινομήθηκαν, βάσει ΚΑΔ, σε επωφελούμενες των μέτρων Μαρτίου 2020, όπως αναφέρονται στην επικαιροποιημένη λίστα της 26/3/2020 και σε επωφελούμενες των μέτρων Απριλίου 2020, όπως επιπλέον προστέθηκαν σε μεταγενέστερο χρόνο και συνιστούν το Πλαίσιο 1 (το οποίο περιλαμβάνει αυτές που ήδη αναφέρονταν στην επικαιροποιημένη λίστα της 26/3/2020, πλέον των νέων που προστέθηκαν) και το Πλαίσιο 2 και Πλαίσιο 3 τα οποία περιλαμβάνουν τις νέες επιχειρήσεις, που προστέθηκαν και εφαρμόζονται από τον Απρίλιο και μετά.
- Έκτοτε, με σχετικές εγκυκλίους, προστίθενται συνεχώς νέοι ΚΑΔ επωφελούμενων από τα μέτρα στήριξης επιχειρήσεων.

2. ΕΡΓΑΤΙΚΑ-ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

2.1 Αναστολή Συμβάσεων Εργασίας

Περιγραφή του μέτρου

Επιχειρήσεις, των οποίων έχει ανασταλεί η λειτουργία με εντολή Δημόσιας Αρχής θέτουν το προσωπικό τους σε αναστολή και επιχειρήσεις, που πλήττονται σημαντικά, λόγω των αρνητικών συνεπειών του φαινομένου του κορωνοϊού-COVID 19, όπως έχουν ορισθεί από το Υπουργείο Οικονομικών βάσει ΚΑΔ, δύνανται να θέσουν σε αναστολή την σύμβαση εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους.

Ποιους αφορά

Επιχειρήσεις, που έχει ανασταλεί η λειτουργία τους με εντολή δημόσιας αρχής.

Ποιοι εργαζόμενοι τίθενται σε αναστολή εργασίας

Επιχειρήσεις - εργοδότες, των οποίων απαγορεύτηκε η επιχειρηματική τους δραστηριότητα με εντολή δημόσιας αρχής, **δεν οφείλουν αποδοχές** στους εργαζόμενους. Στην περίπτωση αυτή, οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τελούν σε αναστολή.

Αρχή αναστολής - Χρονική διάρκεια αυτής

Ως **ημερομηνία έναρξης** αναστολής των συμβάσεων εργασίας, λογίζεται η ημερομηνία της αναστολής της επιχειρηματικής δραστηριότητας με εντολή δημόσιας αρχής, όπως προβλέπεται στις εκάστοτε οικείες υπουργικές αποφάσεις και διαρκεί για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η εντολή της δημόσιας αρχής.

Οι επιχειρήσεις - εργοδότες, των οποίων η επιχειρηματική τους δραστηριότητα έχει ανασταλεί με εντολή δημόσιας αρχής, υποχρεούνται να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ», με την οποία δηλώνουν μεταξύ άλλων τους εργαζόμενους, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τους τελούν σε αναστολή και να τη γνωστοποιήσουν στους εργαζόμενους τους, δηλώνοντάς τους και τον αριθμό πρωτοκόλλου καταχώρισης της πράξης τους στο ΠΣ «ΕΡΓΑΝΗ».

Υποχρεώσεις

Ρήτρα διατήρησης θέσεων εργασίας

- Οι επιχειρήσεις-εργοδότες, που τελούν σε αναστολή της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, κατόπιν εντολής δημόσιας αρχής, και για όσο χρονικό διάστημα διαρκούν τα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19, υποχρεούνται να μην προβούν σε μειώσεις προσωπικού με καταγγελία των συμβάσεων εργασίας, οι οποίες τελούν επίσης σε αναστολή.

Σε περίπτωση πραγματοποίησης καταγγελιών συμβάσεων εργασίας, οι καταγγελίες αυτές **είναι άκυρες** (έναρξη ισχύος της σχετικής διάταξης η 18.3.2020).

- Επιπλέον, υποχρεούνται, μετά τη λήξη του χρόνου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού τους, να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της αναστολής.

Επιχειρήσεις, που πλήττονται σημαντικά

Ποιοι εργαζόμενοι τίθενται σε αναστολή εργασίας

Επιχειρήσεις-εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά, λόγω των αρνητικών συνεπειών του φαινομένου του κορωνοϊού-COVID 19, όπως έχουν οριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών βάσει ΚΑΔ, δύνανται να αναστέλλουν τις συμβάσεις εργασίας:

- μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους, που εργάζονται σε αυτούς κατά την 21/3/2020
- για συνεχόμενο **ανέκκλητο** χρονικό διάστημα σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών.

Εξαίρεση:

Επιτρέπεται η **ανάκληση αναστολής συμβάσεων εργασίας εργαζομένων**, σε περίπτωση :

- επίταξης επιχειρήσεων από δημόσια αρχή για λόγους δημοσίου συμφέροντος, για έκτακτες, κατεπείγουσες, μη αναβαλλόμενες και ανελαστικές ανάγκες, ή
- σε λοιπές περιπτώσεις που ισχύουν τα ίδια χαρακτηριστικά.

Επιτρέπεται η **προσωρινή ανάκληση της αναστολής** των συμβάσεων εργασίας εργαζομένων για **έκτακτες, κατεπείγουσες, μη αναβαλλόμενες και ανελαστικές ανάγκες σε επιχειρήσεις-εργοδότες**, των οποίων η επιχειρηματική δραστηριότητα είτε **έχει ανασταλεί με εντολή δημόσιας αρχής** είτε **πλήττεται σημαντικά**, βάσει των οριζόμενων από το Υπουργείο Οικονομικών Κωδικών Αριθμών Δραστηριότητας (ΚΑΔ).

- Για το διάστημα της ανάκλησης, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, **οφείλονται από τον εργοδότη οι συμβατικές αποδοχές** κατ' αναλογία των ημερών απασχόλησης.
- Μετά από τη λήξη της προσωρινής ανάκλησης της αναστολής της σύμβασης εργασίας συνεχίζεται η αναστολή της σύμβασης μέχρι της συμπλήρωσης του πλήρους χρονικού διαστήματός της.
- Επιχειρήσεις – εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, **δύνανται να προβαίνουν σε ανάκληση της αναστολής των συμβάσεων εργασίας τουλάχιστον για το 40% των εργαζομένων** των οποίων οι συμβάσεις τελούν σε αναστολή και **εφόσον η αναστολή έχει διατηρηθεί κατ' ελάχιστο για δεκαπέντε (15) ημέρες και δεν συνεχίζεται η αναστολή λειτουργίας με εντολή Δημόσιας Αρχής κατά το μήνα Μάιο 2020.** (αρθ 11, παρ 1 και 5, ΠΝΠ 1.5.2020)
- Οι συμβάσεις των εργαζομένων, των οποίων ανακαλείται η αναστολή, δεν δύνανται να τεθούν ξανά σε αναστολή. (αρθ 11, παρ 3, ΠΝΠ 1.5.2020).

Παράταση αναστολής σύμβασης εργασίας

Οι επιχειρήσεις, που έχουν θέσει σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους, δύνανται να παρατείνουν την αναστολή **μέχρι του 60% των συμβάσεων που έχουν ήδη τεθεί σε αναστολή**, κατ' ανώτατο χρονικό διάστημα **τριάντα (30) ημερών και πάντως όχι πέραν της 31ης Μαΐου 2020.**

Σε περίπτωση υπέρβασης του 60%, ο εργοδότης καταβάλλει ο ίδιος τις αποδοχές των εργαζομένων, που υπερβαίνουν το ποσοστό αυτό. (αρθ 10, παρ 1, ΠΝΠ 1.5.2020).

Υποχρεώσεις, που προκύπτουν από την ανάκληση αναστολής συμβάσεων εργασίας

- Ο χρόνος, που οι εργαζόμενοι θα απασχοληθούν προς κάλυψη της ανάγκης αυτής, είναι χρόνος εργασίας και αμείβεται εξ ολοκλήρου από τις επιχειρήσεις – εργοδότες.
- Ο χρόνος αυτός, παρατείνει για ισόχρονο διάστημα την αναστολή των συμβάσεων εργασίας μέχρι συμπληρώσεως των 45 ημερών, που διαρκεί η αναστολή αυτών, ήτοι, αφού λήξει ο χρόνος εργασίας για τις έκτακτες ανάγκες, ο εργαζόμενος θα τεθεί ξανά σε αναστολή, μέχρι να συμπληρωθούν οι 45 ημέρες της υποχρεωτικής αναστολής.
- Οι επιχειρήσεις – εργοδότες, που θα κάνουν χρήση των ανωτέρω, υποχρεούνται να δηλώσουν και να αιτιολογήσουν την ανάκληση της αναστολής των συμβάσεων εργασίας των εργαζόμενων αυτών, καθώς και το χρονικό διάστημα της ανάκλησης, σε ειδικό έντυπο στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ και σε κάθε περίπτωση πριν την έναρξη πραγματοποίησης της παρεχόμενης έκτακτης εργασίας.
- Οι επιχειρήσεις εργοδότες, που κάνουν χρήση της **προσωρινής ανάκλησης**, υποχρεούνται να το γνωστοποιήσουν σε ειδικό έντυπο στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» και σε κάθε περίπτωση, πριν από την έναρξη πραγματοποίησης της παρεχόμενης έκτακτης εργασίας. (αρθ 12,παρ 1, ΠΝΠ 1/5/2020).

Αρχή αναστολής - Χρονική διάρκεια αυτής

Ως **ημερομηνία έναρξης** αναστολής των συμβάσεων εργασίας των εργαζόμενων των επιχειρήσεων, που πλήττονται, λογίζεται η ημερομηνία υποβολής της σχετικής υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ.

Με την **εγκ. 14676/253/7.4.2020** δίνεται η δυνατότητα στους εργοδότες, να προβούν σε διορθώσεις/συμπληρώσεις ή ανακλήσεις των αρχικών υπεύθυνων δηλώσεών τους προς το Π.Σ «ΕΡΓΑΝΗ» και καθορίζεται ο τρόπος, που γίνονται αυτές.

Όποιες μεταβολές πραγματοποιηθούν κατά το μήνα Μάιο και αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων παράτασης αναστολής συμβάσεων εργασίας, την οριστική ανάκληση αναστολής συμβάσεων εργασίας και την προσαρμογή των ωραρίων εργασίας, θα υποβληθούν στο Π.Σ «ΕΡΓΑΝΗ» συγκεντρωτικά, στο τέλος του μήνα Μαΐου 2020. (Δ.Τύπου 3/5/2020).

Υποχρεώσεις

Ρήτρα διατήρησης θέσεων εργασίας

- Επιχειρήσεις-εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά, λόγω των αρνητικών συνεπειών του φαινομένου του κορωνοϊού - COVID 19, και κάνουν χρήση του μέτρου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας, απαγορεύεται ρητά να προβούν σε καταγγελία των συμβάσεων εργασίας για το σύνολο του προσωπικού τους και, σε περίπτωση πραγματοποίησής της, αυτή είναι άκυρη.
- Επιπλέον, υποχρεούνται, μετά τη λήξη του χρόνου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού τους, να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της αναστολής.
- Οι επιχειρήσεις, που κάνουν χρήση του μέτρου της παράτασης της αναστολής των συμβάσεων εργασίας **μέχρι ποσοστού 60% των συμβάσεων**, που έχουν ήδη τεθεί σε αναστολή, **υποχρεούνται**, μετά από τη λήξη του χρόνου παράτασης της αναστολής των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων αυτών, να διατηρήσουν για χρονικό διάστημα σαράντα πέντε (45) ημερών τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας και με το ίδιο είδος σύμβασης εργασίας. (αρθ 10, παρ 5, ΠΝΠ 1.5.2020).

Πρόστιμα

- Απασχόληση εργαζόμενου από εργοδότη, που τελεί σε αναστολή της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, κατόπιν εντολής δημόσιας αρχής, για όσο χρονικό διάστημα διαρκούν τα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού, επιφέρει πρόστιμο 1.200,00 ευρώ (διατάξεις εργατικής νομοθεσίας – ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ).
- Απασχόληση εργαζόμενου, του οποίου η σύμβαση τελεί σε αναστολή, κατά παράβαση των όρων και των διατυπώσεων για τη δήλωση πρόσκαιρης τηλεργασίας στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, επιφέρει πρόστιμο 1.200,00 ευρώ (διατάξεις εργατικής νομοθεσίας – ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ).

2.2 Αποζημίωση ειδικού σκοπού εργαζομένων

Περιγραφή του μέτρου

Σε εργοδότες, που μειώνεται σημαντικά ο τζίρος τους, τους δίνεται η δυνατότητα να θέσουν τους εργαζόμενους σε καθεστώς **αναστολής της σύμβασης εργασίας τους και οι εργαζόμενοι είναι δικαιούχοι έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, ως αποζημίωσης ειδικού σκοπού. ύψους οκτακοσίων ευρώ (800€), με πλήρη ασφαλιστική κάλυψη, υπολογιζόμενη επί του ονομαστικού τους μισθού**, η οποία καλύπτει χρονικό διάστημα 45 ημερολογιακών ημερών, εφόσον δεν έχουν άλλη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε άλλον εργοδότη.

Επίσης, δικαιούνται αποζημίωση ειδικού σκοπού, οι εργαζόμενοι, οι οποίοι απασχολούνται σε πάνω από έναν εργοδότη και κάποιος/οι εξ αυτών δεν έχει/ έχουν θέσει σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας τους και εφόσον οι ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησής τους δεν ξεπέρασαν το 30% των συνολικών ωρών εργασίας τους με βάση τις συμβάσεις εργασίας τους, από 15/3/2020 έως και 20/4/2020.

Η αποζημίωση ειδικού σκοπού **είναι ακατάσχετη, αφορολόγητη, ανεκχώρητη**, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

Ποιους αφορά

- Εργαζόμενους, των οποίων η σύμβαση εργασίας τελεί σε αναστολή
  - είτε λόγω απαγόρευσης της λειτουργίας της επιχείρησης με εντολή δημόσιας αρχής,
  - είτε λόγω εφαρμογής του μέτρου της δυνατότητας αναστολής των συμβάσεων εργασίας από επιχειρήσεις- εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά.

Στην περίπτωση, που οι εργαζόμενοι απασχολούνταν σε περισσότερους του ενός εργοδότες, των οποίων ανεστάλη η επιχειρηματική τους δραστηριότητα με εντολή δημόσιας αρχής και κατ' επέκταση οι συμβάσεις εργασίας τους τελούν σε αναστολή, οι εργαζόμενοι επιλέγουν αποκλειστικά έναν εργοδότη, προκειμένου να γίνουν δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού.

- Εργαζόμενους, των οποίων η σύμβαση εργασίας έχει λυθεί από 1ης Μαρτίου 2020 έως 20 Μαρτίου 2020, είτε με καταγγελία από τον εργοδότη είτε με οικειοθελή αποχώρηση από τους ίδιους.
- Εργαζόμενους, των επιχειρήσεων-εργοδοτών, που ανεστάλη η επιχειρηματική τους δραστηριότητα με εντολή δημόσιας αρχής ή που πλήττονται σημαντικά, **με συμβάσεις εργασίας ορισμένου**

χρόνου των οποίων η συμφωνημένη, βάσει της ατομικής σύμβασης εργασίας, ημερομηνία αυτοδίκαιης λήξης, τοποθετείται σε χρόνο μεταγενέστερο της 20ης Μαρτίου 2020, οι οποίες ωστόσο λύθηκαν πρόωρα εντός του χρονικού διαστήματος από 1/3/2020 έως και 20/3/2020, είτε με οικειοθελή αποχώρηση εκ μέρους του εργαζόμενου είτε κατόπιν καταγγελίας από τον εργοδότη, για σπουδαίο λόγο, με υποβολή του εντύπου Ε7 στο ΠΣ «ΕΡΓΑΝΗ», είναι επίσης δικαιούχοι της ειδικής αποζημίωσης.

Μη υπαγωγή στην αποζημίωση ειδικού σκοπού

Από το δικαίωμα λήψης της αποζημίωσης ειδικού σκοπού 800 € εξαιρούνται:

- όσοι εργάζονται εξ αποστάσεως,
- όσοι διατελούν σε πάσης φύσεως νόμιμη άδεια,
- όσοι εργάζονται ως προσωπικό ασφαλείας και
- οι εργαζόμενοι, των οποίων η σχέση εξαρτημένης εργασίας δεν αναστέλλεται λόγω της απαγόρευσης λειτουργίας των επιχειρήσεων.
- οι μισθωτοί που εργάζονται στα παρακάτω πρόσωπα:
  - φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 ν. 4270/2014 (Α' 143),
  - τα εκτός αυτής Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.),
  - Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο κράτος, ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. - κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημοσίου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους - ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους,
  - οι εκτός Γενικής Κυβέρνησης δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί του κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α' 314), ανεξαρτήτως εάν έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του και
  - οι επιχειρήσεις που υπάγονται στο κεφάλαιο Β' του αμέσως παραπάνω νόμου.

Διαδικαστικά

- Για τη λήψη της αποζημίωσης ειδικού σκοπού από τους εργαζόμενους,

Ο εργοδότης υποχρεούται:

- Να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ», με την οποία δηλώνει τους εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, καθώς και τους εργαζόμενους των οποίων η σύμβαση εργασίας έχει λυθεί, από 1ης Μαρτίου 2020 έως 20 Μαρτίου 2020, είτε με καταγγελία από τους ίδιους, είτε με οικειοθελή αποχώρηση του εργαζόμενου.
- Να γνωστοποιήσουν την ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, αυθημερόν στον εργαζόμενο, δηλώνοντάς του και τον αριθμό πρωτοκόλλου καταχώρισης της πράξης τους στο ΠΣ «ΕΡΓΑΝΗ».
- Να υποβάλλει τις Α.Π.Δ. των εργαζομένων, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, ώστε να καλυφθεί από τον προϋπολογισμό η δαπάνη της πλήρους ασφαλιστικής τους κάλυψης η οποία υπολογίζεται επί των ονομαστικών μισθών τους.

Οι δικαιούχοι - εργαζόμενοι

Μετά την ανωτέρω γνωστοποίηση, για να λάβουν την αποζημίωση ειδικού σκοπού, **υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση** σε ηλεκτρονική πλατφόρμα, που τηρείται για τον σκοπό αυτό στη Γενική Διεύθυνση Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία της Γενικής Γραμματείας Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Στην υπεύθυνη δήλωση των δικαιούχων εργαζομένων συμπεριλαμβάνονται, εκτός των προσωπικών τους στοιχείων, τα οποία αντλούνται αυτόματα από το Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ», τα στοιχεία του προσωπικού τους τραπεζικού λογαριασμού IBAN, καθώς και ο αριθμός πρωτοκόλλου καταχώρισης της υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ».

Συνέπειες μη συμμόρφωσης

Σε περίπτωση, που οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, δεν υποβάλλουν την υπεύθυνη δήλωση των προηγούμενων περιπτώσεων, αποκλείονται από την υπαγωγή τους στα μέτρα αναστολής οφειλών δόσεων ή ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής και κάθε είδους βεβαιωμένων οφειλών προς το Δημόσιο.

2.3 Αποζημίωση ειδικού σκοπού σε εργαζομένους ειδικών κατηγοριών, οι οποίοι πλήττονται σημαντικά λόγω των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης κορωνοϊού COVID -19

Περιγραφή του μέτρου

Οι εργαζόμενοι του άρθρου 1 της της απόφασης οικ. 16073/287/22.4.2020, με την οποία επεκτάθηκε και σε άλλες κατηγορίες εργαζομένων, είναι δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού ύψους οκτακοσίων ευρώ (800€).

Η αποζημίωση ειδικού σκοπού είναι ακατάσχετη, αφορολόγητη και δεν συμψηφίζεται με οποιαδήποτε οφειλή.

Ποιους αφορά

- Εργαζόμενους, οι οποίοι παρέχουν εργασία στην Ελλάδα, υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ, ασκούν ένα από τα επαγγέλματα του πίνακα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 α) της οικ. 16073/287/22.4.2020 και έλαβαν ειδικό εποχικό βοήθημα του άρθρου 22 του ν. 1836/1989 κατά το χρονικό διάστημα Σεπτεμβρίου 2019 - Νοεμβρίου 2019
- Μισθωτούς του τουριστικού - επισιτιστικού κλάδου, των οποίων η τακτική επιδότηση ανεργίας, που έλαβαν με βάση την περ. β της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1545/1985 (Α'91), όπως ισχύει, έληξε τον Δεκέμβριο του έτους 2019.
- Οικοδόμους, οι οποίοι είναι δικαιούχοι του δωροσήμου Πάσχα 2020,
- Φορτοεκφορτωτές, που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Β' Φορτοεκφορτωτών Λιμένα και Ξηράς του Εθνικού Μητρώου Φορτοεκφορτωτών (ΕΜΦ), καθώς και οι φορτοεκφορτωτές, που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Α' (ΕΜΦ), εφόσον προσκομίσουν Λογαριασμό Ασφαλισμένου ή Βεβαίωση Ασφαλισμένου από τον e-ΕΦΚΑ, με την οποία βεβαιώνεται η ασφάλισή τους στον αντίστοιχο κωδικό ειδικότητας του εκφορτωτή λιμένα ή ξηράς, για το προγενέστερο χρονικό διάστημα από την έκδοση της παρούσας.

- Τα πρόσωπα, που ασκούν το επάγγελμα του ξεναγού και είναι υπόχρεα καταβολής εισφορών στον e-ΕΦΚΑ Πλ. Συντάγματος. Εξαιρούνται, όσοι είτε είναι δικαιούχοι της παράτασης της τακτικής επιδότησης ανεργίας του άρθρου έβδομου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), όπως αυτή κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83) και ισχύει, είτε είναι δικαιούχοι των μέτρων οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου όγδοου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), όπως ισχύει, για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αυτοαπασχολούμενους, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4387/2016 (Α' 85), όπως ισχύει.
- Τουριστικούς συνοδούς, που εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε τουριστικές επιχειρήσεις όλης της χώρας, καταχωρημένους στο Μητρώο μελών του πανελληνίου σωματείου τουριστικών συνοδών, εφόσον προσκομίσουν βεβαίωση του Μητρώου μελών του οικείου σωματείου περί της εγγραφής τους ως μελών μέχρι το έτος 2019.
- Αποκλειστικές/ούς νοσοκόμους, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο αποκλειστικών νοσοκόμων, που τηρείται στις Διοικήσεις των 7 Υγειονομικών Περιφερειών (ΔΥΠΕ) του Υπουργείου Υγείας και δεν είναι υπόχρεοι υποβολής ΑΠΔ στον e-ΕΦΚΑ.
- Εργαζόμενους στην περιοχή του Αγίου Όρους για λογαριασμό της Ιερής Κοινότητας, Ιερών Μονών και των εξαρτημάτων τους, οι οποίοι είναι υπόχρεοι καταβολής εισφορών στον e-ΕΦΚΑ Ουρανούπολης και Πολυγύρου.
- Εργαζόμενους, οι οποίοι απασχολούνται σε πάνω από έναν εργοδότη και κάποιος/οι εξ αυτών δεν έχει/ έχουν θέσει σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας τους και εφόσον οι ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησής τους, δεν ξεπέρασαν το 30% των συνολικών ωρών εργασίας τους, με βάση τις συμβάσεις εργασίας τους, από 15/3/2020 έως και 20/4/2020.
- Εργαζόμενους στη ΔΕΘ - HELEXPO ΑΕ.

Μη υπαγωγή στην αποζημίωση ειδικού σκοπού

Από το δικαίωμα λήψης της αποζημίωσης ειδικού σκοπού 800 € εξαιρούνται:

- Οι εργαζόμενοι, που αναφέρονται στον πίνακα της παραγράφου 1 αι) της οικ. 16073/287/22.4.2020, οι οικοδόμοι δικαιούχοι του δωροσήμου Πάσχα 2020, οι τουριστικοί συνοδοί και οι εργαζόμενοι στη ΔΕΘ - HELEXPO ΑΕ, οι οποίοι είναι στη συνέχεια δικαιούχοι και έλαβαν ή λαμβάνουν ή θα λάβουν επίδομα τακτικής ανεργίας, εντός του διαστήματος από 1/1/2020 μέχρι και 30/4/2020.
- Οι εργαζόμενοι, που έχουν ήδη λάβει την αποζημίωση ειδικού σκοπού, που προβλέπεται στη με αριθμ. 12998/232/23-3-2020 (Β' 1078) Κ.Υ.Α..

Διαδικαστικά

- Για τη λήψη της αποζημίωσης ειδικού σκοπού από τους εργαζόμενους:

Οι δικαιούχοι για τη χορήγηση της αποζημίωσης ειδικού σκοπού του άρθρου 2, υποβάλλουν υποχρεωτικά υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75) στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ.

Η καταβολή της αποζημίωσης ειδικού σκοπού πραγματοποιείται κατόπιν διασταύρωσης και ελέγχου των στοιχείων των δυνητικά δικαιούχων, με τα στοιχεία, που τηρούνται στα Π.Σ. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και σχετικά αρχεία λοιπών συναρμόδιων φορέων.

2.4 Αποζημίωση ειδικού σκοπού σε ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων (κάθε νομικής μορφής εκτός Α.Ε), που απασχολούν έως 20 άτομα, κλπ.

Περιγραφή του μέτρου

Αποζημίωση ειδικού σκοπού, ύψους 800 ευρώ για 45 ημέρες (που θα καταβληθεί εντός Απριλίου), δικαιούνται οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι αυτοαπασχολούμενοι (όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει), οι ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων, κλπ..

Ποιους αφορά

- Ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους (όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει, δηλαδή:
  - Αυτοτελώς απασχολούμενοι: τα πρόσωπα που ασκούν ανεξάρτητο επάγγελμα για το οποίο υπάγονται βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων στην ασφάλιση του πρώην ΕΤΑΑ.)
  - Ελεύθεροι επαγγελματίες: τα πρόσωπα που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα για το οποίο υπάγονται βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων στην ασφάλιση του πρώην ΟΑΕ.Ε)
- Ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων,
- Ιδιοκτήτες επιχειρήσεων με τη μορφή ομόρρυθμων, ετερόρρυθμων, περιορισμένης ευθύνης εταιρειών και ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (IKE), εκτός των ανωνύμων εταιρειών,

Προϋποθέσεις

- Δεν απασχολούν εργαζόμενους ή απασχολούν μέχρι και είκοσι (20) εργαζόμενους,
- Έχουν την έδρα τους ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, κατ' άρθρο 4 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) και των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα και είναι σε ισχύ,
- Έχουν ενεργό κύριο Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) στις 20.03.2020, έναν από τους αναφερόμενους στον συνημμένο στην αποφ 39162/ΕΞ 2020/15.4.2020 πίνακα, ή των οποίων τα ακαθάριστα έσοδα ενεργού κατά την 20.03.2020 ΚΑΔ δευτερεύουσας δραστηριότητας, από τους αναγραφόμενους στον ίδιο ως άνω πίνακα, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2018, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα, που αντιστοιχούν στον κύριο ΚΑΔ στις 20.03.2020.

Εξαιρούνται:

Οι επιστήμονες ελεύθεροι επαγγελματίες γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, οικονομολόγοι, κλπ..
Βλέπε παρακάτω 2.3 Β.

Προϋποθέσεις:

Η αποζημίωση ειδικού σκοπού καταβάλλεται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις, οι οποίες εφαρμόζονται σωρευτικά για τις περιπτώσεις επιχειρήσεων, οι οποίες είχαν την υποχρέωση υποβολής των οικείων δηλώσεων κατά τις αναφερόμενες παρακάτω περιόδους:

- η επιχείρηση έχει υποβάλει μέχρι και την 20η Μαρτίου 2020 δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2018, με ποσό ακαθαρίστων εσόδων (κωδ. 047 της δήλωσης Ε3) μεγαλύτερο

του μηδενός, (εξαιρετικά, για τις επιχειρήσεις με έναρξη εργασιών μετά την 1-10-2018, δεν απαιτείται τα ακαθάριστα έσοδά τους να είναι μεγαλύτερα του μηδενός)

- η επιχείρηση έχει υποβάλει μέχρι και την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, όλες τις δηλώσεις ΦΠΑ για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2018 μέχρι 29 Φεβρουαρίου 2020, (εάν η επιχείρηση τηρεί απλογραφικά βιβλία, δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, για το διάστημα μέχρι και την 29η Φεβρουαρίου 2020)
- η επιχείρηση δεν είναι σε αδράνεια συνεχώς, για όλο το διάστημα από την 1η Απριλίου 2019 και μετά, έως και την 29η Φεβρουαρίου 2020 (ενώ αν είναι μόνο για κάποιο διάστημα σε αδράνεια ή υπάρχει τμηματική περίοδος αδράνειας, αυτή δικαιούται αποζημίωσης), όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία, που τηρούνται στο φορολογικό μητρώο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) ή από τη μη υποβολή μηδενικών δηλώσεων ΦΠΑ, μέχρι και την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, καθ' όλη την περίοδο από την 1η Απριλίου 2019 μέχρι και την 29η Φεβρουαρίου 2020 (ή μέχρι και το Δ' τρίμηνο του 2019 για τις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία).
- για επιχειρήσεις, που έχουν δηλώσει έναρξη εργασιών στο φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ μέχρι την 31-3-2019, να μην έχουν υποβάλει, μέχρι και την 16/4/2020, πιστωτικές δηλώσεις ΦΠΑ με μηδενικές εκροές καθ' όλη την περίοδο από την 1η Απριλίου 2019 μέχρι και την 29 Φεβρουαρίου 2020, (οι επιχειρήσεις, που έχουν υποβάλει κατά την περίοδο αυτή, έστω και μία χρεωστική ή πιστωτική δήλωση ΦΠΑ με θετικές εκροές, δικαιούνται την αποζημίωση ενώ για τις επιχειρήσεις που έκαναν έναρξη μετά την 1^η Απριλίου 2019, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία, που αφορούν το διάστημα από τη δήλωση έναρξης έως την 29^η Φεβρουαρίου 2020).
- Να μην έχει προβεί η επιχείρηση σε διακοπή εργασιών μετά την 20η Μαρτίου 2020, δεδομένου ότι η αποζημίωση αφορά ενεργές επιχειρήσεις για όλο το διάστημα που καλύπτει αυτή, ήτοι από 17^η Μαρτίου 2020 ως την 30η Απριλίου 2020.
- δεν έχει ανασταλεί η χρήση του ΑΦΜ της επιχείρησης για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών σύμφωνα με την απόφαση ΓΓΔΕ ΠΟΛ.1200/2015, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (εξαφανισμένος έμπορος), όπως αυτό προκύπτει από το φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ.

Διαδικαστικά

Η αίτηση για τη χορήγηση της αποζημίωσης υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέχρι και την 28η Απριλίου 2020, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ «myBusinessSupport».

Η αποζημίωση ειδικού σκοπού καταβάλλεται από την ΑΑΔΕ στον τραπεζικό λογαριασμό IBAN της δικαιούχου επιχείρησης, που δηλώνεται στην Προσωποποιημένη Πληροφόρηση του TAXISnet της ΑΑΔΕ.

Υποχρεώσεις

- Στην περίπτωση, που εργαζόμενοι επιχειρήσεων (μέρος ή όλοι), τίθενται σε καθεστώς αναστολής της σύμβασης εργασίας τους, ο οικείος εργοδότης **δεν μπορεί** να καταγγείλει αυτή μέχρι τη λήξη του χρονικού διαστήματος από **17/3/2020 έως και την 30/4/2020**,
- Πρέπει να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας μέχρι τη λήξη του ως άνω χρονικού διαστήματος.

Συνέπειες μη τήρησης υποχρεώσεων

Η αποζημίωση είναι επιστρεπτέα κατά τις κείμενες διατάξεις. Ο έλεγχος της τήρησης της παρούσας παραγράφου πραγματοποιείται μέσω του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ.

2.5 Οικονομική ενίσχυση-αποζημίωση ειδικού σκοπού 600 ευρώ σε δικαιούχους επιστήμονες-ελεύθερους επαγγελματίες

Περιγραφή του μέτρου

Οι επιστήμονες - ελεύθεροι επαγγελματίες, που αναφέρονται στο άρθρο 2 της απόφασης οικ.16604/3224/2020, δικαιούνται οικονομική ενίσχυση - αποζημίωση ειδικού σκοπού ύψους 600 ευρώ.

Η οικονομική ενίσχυση αυτή είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται, δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

Ποιους αφορά

Επιστήμονες - ελεύθερους επαγγελματίες, οι οποίοι εντάσσονται στους έξι βασικούς επιστημονικούς κλάδους της χώρας, (νομικές δραστηριότητες, δραστηριότητες λογιστικής, ελέγχου και παροχής συμβουλών, δραστηριότητες αρχιτεκτόνων, έρευνα και ανάπτυξη, εκπαίδευση, ιατρικές υπηρεσίες) και:

- αιτήθηκαν συμμετοχής στην υπ' αριθμ. πρωτ. 286/2.4.2020 πρόσκληση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, χωρίς να χρειάζεται να προβούν σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια.
- δεν έλαβαν μέρος στην ανωτέρω πρόσκληση, αλλά **δύνανται μέχρι τις 08.05.2020**, να υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση στο περιβάλλον του ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ (supportemployees.services.gov.gr), με τη χρήση των κωδικών taxisnet, που διαθέτουν.

Διαδικαστικά

Ο δικαιούχος της οικονομικής ενίσχυσης - αποζημίωσης ειδικού σκοπού, οφείλει να συμπληρώσει τα στοιχεία του τραπεζικού του λογαριασμού (IBAN, Τράπεζα), στον οποίο και θα καταβληθεί το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης - αποζημίωσης ειδικού σκοπού, να επιβεβαιώσει τα στοιχεία επικοινωνίας του και να συμπληρώσει υποχρεωτικά τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail).

- Για τη διαδικασία καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης - αποζημίωσης ειδικού σκοπού, ορίζεται ως αρμόδιος φορέας το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η παραπάνω καταβολή γίνεται εφάπαξ, με πίστωση του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου, ο οποίος υποδεικνύεται στην κατά τα ανωτέρω υποβαλλόμενη αίτησή του.

Συνέπειες ψευδούς δήλωσης- αχρεωστήτως καταβληθέντα

Με την επιφύλαξη τυχόν προστίμων, που προβλέπονται από άλλες διατάξεις, στα φυσικά πρόσωπα, που δηλώνουν ψευδή στοιχεία στην αίτησή τους, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία σε περίπτωση υποβολής ψευδούς δηλώσεως.

Τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά καταλογίζονται σε βάρος του ανοικείως λαβόντος, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του νομίμως εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.

2.6 Προσαρμογή ωραρίου εργασίας εργαζομένων με ωράριο λειτουργίας επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις – εργοδότες, των οποίων είχε ανασταλεί η λειτουργία με εντολή δημόσιας αρχής ή ήταν πληττόμενες σημαντικά, βάσει των σχετικών υπουργικών αποφάσεων, προσαρμόζουν το ωράριο εργασίας των εργαζομένων τους με το ωράριο λειτουργίας τους, με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται το είδος της σύμβασης εργασίας των εργαζομένων αυτών. (αρθ 12 της ΠΝΠ 1.5.2020).

2.7 Υπερωρία

Στην Π.Ν.Π 14/3/2020 προβλέπεται ότι, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται άμεσος κίνδυνος εμφάνισης και διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, η έλλειψη του οποίου βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, και για χρονικό διάστημα, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος της:

Οι επιχειρήσεις-εργοδότες, που έχουν εξαντλήσει τα νομίμως προβλεπόμενα ανώτατα όρια υπερωριακής απασχόλησης των εργαζομένων τους (έως 120 ώρες το έτος και για τους εργαζόμενους στις βιομηχανικές, βιοτεχνικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες για το Α' ημερολογιακό εξάμηνο 2020, τις σαράντα οκτώ (48) ώρες), δύνανται:

Να συνεχίσουν την υπερωριακή απασχόληση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ανώτατα ημερήσια όρια, που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις (2 ώρες ημερησίως και για τις βιομηχανικές, βιοτεχνικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες επιχειρήσεων που λειτουργούν όλο το 24ωρο με εναλλασσόμενες ομάδες, σε περιπτώσεις έκτακτης ασθένειας ή αυθαίρετης απουσίας εργαζομένου κάποιας ομάδας, μπορεί, για την κάλυψη της θέσης του εργαζομένου, που απουσιάζει και για χρονικό διάστημα μέχρι πέντε (5) ημέρες στον ίδιο μήνα, εργαζόμενοι της ίδιας ειδικότητας των άλλων ομάδων εργασίας με καταχώρηση της υπερωριακής εργασίας, να απασχοληθούν υπερωριακά μέχρι τέσσερις (4) ώρες την ημέρα).

Απαλλαγές υποχρεώσεων

- Δεν απαιτείται_ η σχετική απόφαση έγκρισης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η έκδοση της οποίας απαιτεί γνωμοδότηση του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας (Α.Σ.Ε.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 ν.δ. 264/1973 (Α' 342).
- Για το χρονικό διάστημα από 11/3/2020 έως και 1/5/2020, αναστέλλεται η υποχρέωση του εργοδότη να υποβάλλει στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ» τα έντυπα Ε4 (Συμπληρωματικός ωραρίου), Ε8 (Αναγγελία Υπερεργασίας ή Νόμιμης Υπερωριακής Απασχόλησης), καθώς και Ε12 (e - Οικοδομώ). Η καταχώρηση κάθε αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου στο Π.Σ. "ΕΡΓΑΝΗ", θα υποβληθεί, συγκεντρωτικά και απογραφικά, στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα της παρασχεθείσας εργασίας με ειδικό έντυπο - όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει.

2.8 Λειτουργία κατά τις Κυριακές και αργίες

Περιγραφή του μέτρου

Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται άμεσος κίνδυνος εμφάνισης και διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, η έλλειψη του οποίου, βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, και πάντως για χρονικό διάστημα, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας, επιτρέπεται η κατά παρέκκλιση των διατάξεων του β.δ. 748/1966 (Α'179) λειτουργία των επιχειρήσεων:

Ποιοι υπάγονται

Οι επιχειρήσεις, που έχουν ως αντικείμενο την παραγωγή, τη μεταφορά και τον εφοδιασμό τροφίμων, καυσίμων, φαρμάκων και παραϊατρικού υλικού προς καταστήματα/επιχειρήσεις πώλησης σχετικών ειδών.

Προϋποθέσεις

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να τηρούνται οι σχετικές προστατευτικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για τα χρονικά όρια εργασίας των εργαζομένων.

2.9 Εργασία εκ περιτροπής

Περιγραφή του μέτρου

Οι επιχειρήσεις εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά, δύνανται να θέτουν σε εφαρμογή το σύστημα εργασίας με προσωπικό ασφαλούς λειτουργίας, (με τη διακριτική ευχέρεια να προβούν σε μείωση αποδοχών).

- α) με περίοδο αναφοράς τον μήνα, κάθε εργαζόμενος μπορεί να απασχολείται κατ' ελάχιστο δύο (2) εβδομάδες, συνεχόμενα ή διακεκομμένα, και
- β) ανά εβδομάδα εντάσσεται σε αυτόν τον τρόπο οργάνωσης, τουλάχιστον το 50% του προσωπικού της επιχείρησης (στο σύνολο των εργαζομένων πριν τις αναστολές συμβάσεων).

Χρονικό όριο εφαρμογής

Για όσο χρόνο πλήττονται και για χρονικό διάστημα, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την 20.3.2020.

Ποιους αφορά

Δικαιούνται να εφαρμόσουν το μέτρο της εκ περιτροπής εργασίας, οι επιχειρήσεις εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά από τα έκτακτα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19. Επίσης, οι επιχειρήσεις – εργοδότες, που αναστέλλουν τις συμβάσεις εργασίας μέρους των εργαζομένων τους, δύνανται για τους υπόλοιπους εργαζόμενους, να ορίσουν προσωπικό ασφαλούς λειτουργίας ή και να μεταφέρουν προσωπικό σε επιχειρήσεις εντός του ίδιου ομίλου.

Υποχρεώσεις

Οι εργοδότες των ανωτέρω περιπτώσεων υποχρεούνται:

- Για όσο χρόνο κάνουν χρήση του μέτρου, να διατηρήσουν, τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας, δηλαδή τους ίδιους εργαζόμενους και με τους ίδιους όρους εργασίας.

Εξαιρέση: Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρείται η λύση σύμβασης εργασίας με οικειοθελή αποχώρηση και η λύση σύμβασης ένεκα συνταξιοδότησης.

- Μέχρι και το πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την εφαρμογή του ανωτέρω τρόπου εργασίας, να το δηλώσουν στο «ΕΝΤΥΠΟ 4.3: ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΡΟΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΤΥΠΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9, ΠΝΠ (Α' 68/20-3-2020) ΜΕ ΡΗΤΡΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΡΗΤΡΑ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΛΥΣΗΣ», στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ.

2.10 Μεταφορά προσωπικού εντός επιχειρήσεων του ίδιου Ομίλου

Ποιοι δικαιούνται

Οι επιχειρήσεις εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά ή τελούν υπό απαγόρευση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, δύνανται να μεταφέρουν προσωπικό από επιχείρηση του ομίλου σε επιχείρηση του ίδιου ομίλου, κατόπιν σχετικής συμφωνίας μεταξύ των επιχειρήσεων.

Υποχρεώσεις:

Μέχρι και το πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την εφαρμογή του μέτρου αυτού της μεταφοράς, να το δηλώσουν στο «ΕΝΤΥΠΟ 4.4: ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΕΝΤΥΠΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10, ΠΝΠ (Α' 68/20-3-2020) ΜΕ ΡΗΤΡΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΡΗΤΡΑ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΛΥΣΗΣ», στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ .

2.11 Εργασία εξ αποστάσεως

Περιγραφή του μέτρου

Οι εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά, δύνανται με δική τους, μονομερή απόφαση, να καθορίζουν ότι η εργασία, που παρέχεται από τους εργαζόμενους στον προβλεπόμενο από την ατομική σύμβαση τύπο εργασίας, θα πραγματοποιείται με το σύστημα της εξ αποστάσεως εργασίας (τηλεργασία).

Χρονικό διάστημα εφαρμογής

Έως τις 31.5.2020 (απόφ 14920/491 (ΦΕΚ Β'1290/ 10-4-2020), με δυνατότητα παράτασης εφαρμογής, σε περίπτωση παράτασης των έκτακτων και προσωρινών μέτρων.

Ποιους αφορά

Οι εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά

Διαδικαστικά

Υποχρεούνται να υποβάλλουν:

- μέχρι και το πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την εφαρμογή του μέτρου αυτού,
- το «ΕΝΤΥΠΟ 4.1 ΔΗΛΩΣΗ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΕΝΤΥΠΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΠΑΡ. 2 ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ (Α' 55/11.03.20)» στο Πληροφοριακό Σύστημα (Π.Σ.) ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Υποχρέωση

Ποιοι εργαζόμενοι δεν μπορούν να περιληφθούν

Οι εργαζόμενοι, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή και είναι δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού, δεν μπορούν να απασχοληθούν με το σύστημα της εξ αποστάσεως εργασίας.

Συνέπειες μη τήρησης της υποχρέωσης

Πρόστιμο

Απασχόληση εργαζόμενου, του οποίου η σύμβαση τελεί σε αναστολή, κατά παράβαση των όρων και των διατυπώσεων για τη δήλωση πρόσκαιρης τηλεργασίας στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας

και Κοινωνικών Υποθέσεων, **επιφέρει πρόστιμο 1.200,00 ευρώ** (διατάξεις εργατικής νομοθεσίας – ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ).

Εξαίρεση

Οι επιχειρήσεις-εργοδότες, που πλήττονται σημαντικά δύνανται να συμφωνήσουν με τους εργαζόμενους τους, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τους τελούν σε αναστολή και είναι δικαιούχοι αποζημίωσης ειδικού σκοπού, την παροχή εργασίας με τηλεργασία, **μόνο** για πρόσκαιρες ανάγκες της επιχείρησης.

Για την κάλυψη των πρόσκαιρων αυτών αναγκών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί **κατ' ανώτατο όριο μέχρι 10% των εργαζομένων, που τελούν σε αναστολή.**

Υποχρεώσεις στην περίπτωση αξιοποίησης της εξαίρεσης

Στην περίπτωση αυτή, για παρεχόμενη εργασία με τηλεργασία, ισχύουν τα ακόλουθα:

- Είναι αμειβόμενη από τον εργοδότη αναλογικά, με βάση τις καταβαλλόμενες μικτές αποδοχές του εργαζομένου του. Το ποσό των καταβαλλόμενων αποδοχών για την εργασία αυτή, μπορεί να φθάνει έως το ύψος των αποδοχών για την νομίμως παρεχόμενη εργασία τους, αφαιρουμένου του ποσού της δικαιούμενης αποζημίωσης ειδικού σκοπού.
- Οι ασφαλιστικές εισφορές, που αντιστοιχούν στο επιπλέον ποσό, καλύπτονται από τον εργοδότη και αφαιρούνται από την υποχρέωση κάλυψής τους από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Για όσο χρόνο κάνουν χρήση του μέτρου, **απαγορεύεται ρητά στους εργοδότες να προβούν σε καταγγελία των συμβάσεων εργασίας** για το σύνολο του προσωπικού τους και, σε περίπτωση πραγματοποίησής της, **αυτή είναι άκυρη.**

Ειδικότερα, πρέπει να διατηρήσουν, τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας, δηλαδή τους ίδιους εργαζόμενους και με τους ίδιους όρους εργασίας. Επισημαίνεται, ότι οι επιχειρήσεις-εργοδότες, που κάνουν χρήση του μέτρου αναστολής συμβάσεων εργασίας, υποχρεούνται, μετά τη λήξη του χρόνου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού τους, να διατηρήσουν, για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της αναστολής (δηλαδή για 45 ημέρες), τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας, που σημαίνει τους ίδιους εργαζόμενους και με τους ίδιους όρους εργασίας κατά την 21/3/2020, οπότε και μπορεί να κάνει χρήση του εν λόγω μέτρου.

Εξαίρεση: Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρείται η λύση σύμβασης εργασίας με οικειοθελή αποχώρηση και η λύση σύμβασης ένεκα συνταξιοδότησης

- Πρέπει:
  - να δηλωθεί, πριν την έναρξη πραγματοποίησης της στο «ΕΝΤΥΠΟ 4.2 ΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣΚΑΙΡΗΣ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΕΝΤΥΠΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΟΥ ΚΕΦ. Α.2. ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 12998/232/23-3-2020 (Β'1078/28-3-2020) ΜΕ ΡΗΤΡΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΡΗΤΡΑ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΛΥΣΗΣ», που τηρείται στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ.
  - να υποβληθεί ΑΠΔ για τις αποδοχές, που αντιστοιχούν στην παροχή της ανωτέρω εργασίας και να καταβληθούν οι ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν στο επιπλέον ποσό από τον εργοδότη.

Ποινές σε περίπτωση μη τήρησης της δήλωσης:

Στην περίπτωση, που δεν δηλωθεί (Ε4), ως ανωτέρω, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 24 του νόμου 3996/2011, όπως ισχύει.

2.12 Παράταση καταβολής Δώρου Πάσχα

Μέχρι 30 Ιουνίου 2020 έχουν δικαίωμα παράτασης της καταβολής του δώρου Πάσχα οι επιχειρήσεις εργοδότες των οποίων:

- η επιχειρηματική δραστηριότητα έχει ανασταλεί ή
- πλήττεται σημαντικά με βάση τις κείμενες διατάξεις

Σε περίπτωση, που η διάρκεια της εργασιακής σχέσης, λόγω αναστολής, δεν καλύπτει τη χρονική περίοδο από 1η Ιανουαρίου έως τις 30 Απριλίου του τρέχοντος έτους, το δώρο Πάσχα καταβάλλεται αντίστοιχα μειωμένο για το χρόνο διάρκειας της εργασιακής σχέσης και υπολογίζεται βάσει του καταβαλλόμενου μισθού ή ημερομισθίου την προηγούμενη της ημερομηνίας αναστολής της εργασιακής σχέσης, ενώ για το χρονικό διάστημα της αναστολής, καταβάλλεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

2.13 Άδεια ειδικού σκοπού

Περιγραφή του μέτρου

Η άδεια ειδικού σκοπού (παρ 3 του άρθ 4 και αρθ 5 της Π.Ν.Π της 11.3.2020 - ΦΕΚ Α' 55 και έγγραφο οικ. 12339/404/12.3.2020) συνιστά ειδικό μέτρο, που αποβλέπει στη διευκόλυνση των εργαζόμενων γονέων του ιδιωτικού τομέα και δημόσιου τομέα για τη φροντίδα των παιδιών τους, κατά το διάστημα που οι μονάδες/δομές παροχής φροντίδας ή εκπαίδευσης (βρεφικοί, βρεφονηπιακοί, παιδικοί σταθμοί, σχολικές μονάδες υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ειδικά σχολεία, σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και δομές παροχής υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας για άτομα με αναπηρία) παραμένουν κλειστές για την αντιμετώπιση και τον περιορισμό της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19. Για τους υπαλλήλους, που απασχολούνται με οποιοδήποτε καθεστώς εργασίας στις Ανώνυμες Εταιρείες ΣΤΑΣΥ, ΟΑΣΑ, ΟΣΥ, ΟΣΕ, ΟΑΣΘ, ΕΡΓΟΣΕ ΚΑΙ ΕΓΝΑΤΙΑ, καθώς και στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, για να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παρ. 1 έως και 4, του αρθ 5 της ΠΝΠ της 11.3. (άδεια ειδικού σκοπού δημοσίων υπαλλήλων), απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου οργάνου της υπηρεσίας.

Η λήψη της άδειας ειδικού σκοπού **συνιστά δικαίωμα του εργαζόμενου** να το αιτηθεί στον εργοδότη και **εκείνος οφείλει να την εγκρίνει**, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη λήψη της.

Ποιους αφορά

Δικαιούχοι της άδειας ειδικού σκοπού είναι οι φυσικοί, θετοί ή ανάδοχοι γονείς παιδιών, εφόσον τα παιδιά:

- α) είναι εγγεγραμμένα σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς,
- β) φοιτούν σε σχολικές μονάδες υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό και Γυμνάσιο),
- γ) φοιτούν σε ειδικά σχολεία ή σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας των παιδιών,
- δ) τα παιδιά είναι άτομα με αναπηρία και είναι ωφελούμενα σε δομές παροχής υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας για άτομα με αναπηρία, ανεξαρτήτως της ηλικίας τους.

Στο έγγραφο οικ. 12339/404/12.3.2020 αναλύονται περιπτώσεις γονέων, που δικαιούνται ή δεν δικαιούνται την άδεια ειδικού σκοπού.

Από πότε χορηγείται και για πόσο χρόνο

Η άδεια ειδικού σκοπού χορηγείται από 11.3.2020 έως 10.5.2020 (εγκ 16135/499/23.4.2020), και για όσο διαρκεί η εφαρμογή των έκτακτων και προσωρινών μέτρων.

Η χορήγηση της άδειας ειδικού σκοπού συναρτάται με την προσωρινή αναστολή λειτουργίας του βρεφονηπιακού σταθμού ή της σχολικής μονάδας, όπου φοιτά το τέκνο του/της υπαλλήλου και χορηγείται υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις για όλο το διάστημα που διαρκεί η εν λόγω αναστολή, χωρίς να προβλέπεται άλλος χρονικός περιορισμός ή να χρειάζεται να εκδοθεί νέα προς τούτο ρύθμιση. Το ίδιο δε ισχύει και για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας ειδικού σκοπού και στους γονείς, των οποίων τα τέκνα ηλικίας έως τεσσάρων (4) ετών δεν φοιτούν σε βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Σε περίπτωση επανέναρξης λειτουργίας των σχολικών μονάδων και βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η αρμόδια διεύθυνση προσωπικού, θα επανελέγχεται η συνδρομή των προϋποθέσεων χορήγησης της εν λόγω άδειας και εφόσον δεν στοιχειοθετείται πλέον δικαίωμα, οι υπάλληλοι αυτοί συνυπολογίζονται στους υπαλλήλους, που παρέχουν εκ περιτροπής εργασία.

Επιπλέον, λόγω της χρονικής διάρκειας ισχύος των μέτρων και δεδομένων των έκτακτων συνθηκών, όπως διαμορφώνονται κατά την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, επισημαίνεται ότι είναι δυνατή η διακοπή της άδειας ειδικού σκοπού από τους δικαιούχους υπαλλήλους. Ωστόσο, είναι προφανές ότι στις περιπτώσεις αυτές, οι εν λόγω υπάλληλοι προσμετρώνται στους υπαλλήλους, που παρέχουν εργασία εκ περιτροπής -με αυτοπρόσωπη παρουσία ή με εξ αποστάσεως παροχή εργασίας.

Χρήση αυτής δύναται να γίνει είτε από τον έναν εξ ολοκλήρου, είτε και από τους δύο, εφόσον μοιραστούν μεταξύ τους διαστήματα αυτής, ενώ δεν μπορεί να γίνει ταυτόχρονα χρήση της και από τους δύο.

Πως χορηγείται η άδεια

Η άδεια αυτή μπορεί να χορηγείται συνεχόμενα η και τμηματικά, εφόσον εξυπηρετούνται οι ανάγκες του εργαζόμενου.

Έχει διάρκεια κατ' ελάχιστον τριών (3) ημερών, την οποία ακολουθεί στη συνέχεια η χορήγηση μίας ημέρας κανονικής άδειας του έτους 2020, σχήμα το οποίο επαναλαμβάνεται κυκλικά για όσο διάστημα χρειαστεί, μέχρι τη λήξη του έκτακτου και προσωρινού μέτρου.

Σε κάθε περίπτωση τα μέτρα περί παροχής εξ αποστάσεως εργασίας και χορήγησης της άδειας ειδικού σκοπού, μπορούν να λειτουργήσουν συνδυαστικά με τρόπο ώστε και τα δύο μέρη, εργαζόμενοι (εργαζόμενοι γονείς) και εργοδότες, να μπορούν να ανταπεξέλθουν στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης, που έχει δημιουργηθεί, για την αντιμετώπιση της μετάδοσης του κορωνοϊού, στο πλαίσιο πάντα της καλής πίστης, της αλληλέγγυας συνευθύνης και της τριμερούς συμμετοχής για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Η χορήγηση της άδειας συσχετίζεται με το δικαίωμα λήψης ετήσιας κανονικής άδειας και συνεπώς, ανάλογα με τη διάρκεια της υπηρεσίας των εργαζομένων στον ίδιο εργοδότη είναι δυνατόν να κάνουν χρήση αυτής στο σύνολό της, **εφόσον** αυτοί πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις λήψης ετήσιας κανονικής άδειας τουλάχιστον έξι (6) ημερών για την εξαήμερη εργασία, ή πέντε (5) ημερών για την πενήνήμερη εργασία. Διαφορετικά δικαιούνται να κάνουν χρήση τμήματος αυτής κατ' αναλογία του δικαιωμάτους τους σε κανονική άδεια.

Ανά 3 ημέρες άδειας ειδικού σκοπού προστίθεται υποχρεωτικά μία (1) ημέρα ετήσιας κανονικής άδειας του εργαζόμενου, η οποία αφαιρείται από τη συνολικά δικαιούμενη κανονική άδεια για το έτος 2020.

Ποια η φύση της περιόδου άδειας

Η περίοδος της άδειας ειδικού σκοπού είναι:

- χρόνος εργασίας,
- αμείβεται και ασφαρίζεται ως χρόνος εργασίας
- λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση κάθε δικαιώματος των εργαζομένων, που προκύπτει λόγω της σχέσης εργασίας τους.

Πως αμείβεται

- Οι δύο πρώτες ημέρες της άδειας ειδικού σκοπού αμείβονται από τον εργοδότη,
- η τρίτη από τον τακτικό προϋπολογισμό.

2.14 Ασφαλιστικές εισφορές

I. Επιχειρήσεων

Παράταση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών Φεβρουαρίου και Μαρτίου επιχειρήσεων

Περιγραφή του μέτρου

Για τις ασφαλιστικές εισφορές επιχειρήσεων που απασχολούν μισθωτούς που αμείβονται με μισθό ή ημερομίσθιο, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου ή ορισμένου χρόνου, με πλήρη ή μειωμένη ή εκ περιτροπής απασχόληση, δίνεται η δυνατότητα

- Αναστολής καταβολής έως 30/09/2020 και 31/10/2020, ασφαλιστικών εισφορών (εργαζομένου και εργοδότη), περιόδου απασχόλησης Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2020 .
- Αναστολής της καταβολής κατά 3 μήνες, των δόσεων ενεργών ρυθμίσεων οφειλών προς e-ΕΦΚΑ, που είναι απαιτητές έως 31/03/2020 και όλων των επόμενων μηνιαίων δόσεων της κάθε ρύθμισης.
- Για οφειλές που καθίστανται απαιτητές από 29 Φεβρουαρίου 2020 και εφεξής, είναι δυνατή η υπαγωγή τους σε παράλληλη ρύθμιση δώδεκα δόσεων, διατηρώντας σε ισχύ την ευνοϊκή ρύθμιση των νόμων 4321/2015 και 4305/2014. (ΕΦΚΑ εγκ 16/23/4/20) .
- Και στις δύο περιπτώσεις χωρίς τον υπολογισμό για το διάστημα αυτό τόκων και προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής.
- Αναστέλλεται μέχρι και 31/08/2020 η διαδικασία λήψης αναγκαστικών μέτρων για την είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ενώ διατηρούνται οι κατασχέσεις και υποθήκες, που έχουν επιβληθεί. (Αριθμ. Δ.15/Δ'/οικ. 13937/337/2020 - ΦΕΚ Β' 1384/14-04-2020).

Παράταση υποβολής ΑΠΔ Μαρτίου έως 15.5.2020

Η προθεσμία υποβολής της Α Π Δ Μαρτίου 2020, παρατείνεται έως τις 15.05.2020.

Ποιους αφορά

Όσες επιχειρήσεις εντάσσονται στο πλαίσιο προστασίας, επειδή έχουν κλείσει, με βάση τους ΚΑΔ, με κρατική εντολή ή ως πληττόμενες (με βάση στους ΚΑΔ που είχαν ανακοινωθεί στις 26/3/2020 – Δ.15/Δ'οικ. 13226/325/2020), έχουν τη δυνατότητα παράτασης.

Και επιπλέον

Υποχρεώσεις

Οι ΑΠΔ των μηνών Φεβρουαρίου και Μαρτίου υποβάλλονται κανονικά, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών ή των παρατάσεων, που δόθηκαν. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη των επιχειρήσεων στο πλαίσιο προστασίας, είναι η διατήρηση των θέσεων εργασίας όλων των εργαζομένων τους.

Περιπτώσεις που αναιρούνται τα ευεργετικά μέτρα

Στις πιο κάτω περιπτώσεις, αναιρούνται τα αποτελέσματα των ευεργετικών ρυθμίσεων, παύει αυτοδικαίως η παράταση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και δόσεων και **οι οφειλές επιβαρύνονται με τόκους και προσαυξήσεις** από την ημερομηνία, που αυτές κατέστησαν απαιτητές, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία

- Εάν ο εργοδότης των επιχειρήσεων, που ωφελούνται, καταγγείλει την σύμβαση των εργαζόμενων, που μέρος ή όλοι, τίθενται σε καθεστώς αναστολής της σύμβασης εργασίας τους,
- Εάν μετά την ολοκλήρωση του μέτρου της αναστολής, οι ανωτέρω επιχειρήσεις ή εργοδότες δεν διατηρούν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας (τους ίδιους εργαζόμενους και με τους ίδιους όρους εργασίας), για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της αναστολής (45 ημέρες).

II. Ελευθέρων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων

Παράταση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών Φεβρουαρίου – Μαρτίου ελευθέρων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων

Περιγραφή του μέτρου

Παράταση των προθεσμιών καταβολής των ασφαλιστικών τους εισφορών, ως εξής:

- Καταβολή τμηματικά σε τέσσερις (4) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, καταβλητέες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα, με προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης έως 30/9/2020:
  - των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών, περιόδου απασχόλησης Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2020, καθώς και τυχόν δόσεων οφειλής από συμπληρωματική εκκαθάριση ασφαλιστικών εισφορών προηγούμενων ετών, που είναι πληρωτέες έως 31/3/2020 (παρατάθηκε η προθεσμία εμπρόθεσμης καταβολής έως 10/4/2020) και 30/4/2020 αντίστοιχα,
  - παρατείνεται χωρίς τον υπολογισμό κατά το διάστημα αυτό τόκων και άλλων προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής. - Σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής δόσης, το συνολικό ποσό αυτής, προσαυξάνεται με τον προβλεπόμενο τόκο καθυστέρησης λόγω εκπρόθεσμης καταβολής.
- Παρατείνεται κατά τρεις (3) μήνες, η προθεσμία καταβολής των δόσεων ενεργών ρυθμίσεων, απαιτητών έως 31/3/2020 καθώς και η προθεσμία όλων των επόμενων μηνιαίων δόσεων της κάθε ρύθμισης.
  - Κατά το χρονικό διάστημα της παράτασης καταβολής των δόσεων, δεν υπολογίζονται πρόσθετα τέλη, τόκοι και λοιπές προσαυξήσεις και επιβαρύνσεις.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις της οικείας ρύθμισης, που αφορά η δόση. (αρθ 8 παρ 2 ΠΝΠ 20.3.2020 – Απόφαση Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Δ15/Δ/οικ.13412/327).

Ποιους καταλαμβάνει

Τους αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες του e-Ε.Φ.Κ.Α, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του ν.4387/2016 (Α'85) (όπως ισχύει), οι οποίοι έχουν ενεργό, κύριο κωδικό δραστηριότητας στις 20/03/2020, που αναφέρεται στο συνημμένο στην απόφαση Υπουργού Εργασίας Δ.15/Δ/οικ. 13412/327 πίνακα, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

Σε περίπτωση, που οι αυτοτελώς απασχολούμενοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες, ασκούν πολλαπλή επαγγελματική δραστηριότητα ή ασκούν παράλληλα και δραστηριότητα υπακτέα στην ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ, οι ανωτέρω ευεργετικές ρυθμίσεις εφαρμόζονται, εφόσον για μία από τις ασκούμενες επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ενεργό, κύριο κωδικό δραστηριότητας στις 20/03/2020, που αναφέρεται στο συνημμένο στην απόφαση Υπουργού Εργασίας Δ.15/Δ/οικ. 13412/327 πίνακα, ενώ σε περίπτωση, που απασχολούνται παράλληλα και ως μισθωτοί, οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται για τυχόν διαφορά εισφοράς για την ασκούμενη επαγγελματική δραστηριότητα, που προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων για παράλληλη ασφάλιση (άρθ 36) του ν.4387/2016 (Α' 85), όπως ισχύει, η οποία αφορά περιόδους απασχόλησης Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2020.

Ποιες εισφορές αφορά

Ως ασφαλιστικές εισφορές θεωρούνται οι εισφορές για το σύνολο των κλάδων ασφάλισης (κύριας ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής), καθώς και οποιοδήποτε άλλου φορέα για τον οποίο ο e-ΕΦΚΑ συνεισπράττει εισφορές, με εξαίρεση τις εισφορές από προαιρετική ασφάλιση.

Οι αναστολές φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων των ελευθέρων επαγγελματιών και αυτοαπασχολουμένων, που εμπίπτουν στους εν λόγω ΚΑΔ και οι αντίστοιχες εκπτώσεις, **θα ενεργοποιούνται αυτόματα (άμεσα ή εντός ολίγων ημερών), χωρίς δήλωση, ανάλογα με το εάν η επιχείρηση προχωρήσει εμπρόθεσμα ή όχι στις αντίστοιχες πληρωμές.**

II. Αναστολή διαδικασίας λήψης αναγκαστικών μέτρων

Επίσης, αναστέλλεται, μέχρι και 31/08/2020, η διαδικασία λήψης αναγκαστικών μέτρων για την είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ενώ διατηρούνται οι κατασχέσεις και υποθήκες, που έχουν επιβληθεί.

III. Έκπτωση κατά 25% των ασφαλιστικών εισφορών Φεβρουαρίου - Μαρτίου

Περιγραφή του μέτρου

Καταβολή μειωμένων εισφορών κατά εικοσιπέντε τοις εκατό (25%), εφόσον καταβάλλουν τις τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές περιόδου απασχόλησης Φεβρουαρίου και Μαρτίου έτους 2020 εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, επί του συνολικού ποσού, που αντιστοιχεί στην ασφαλιστική κατηγορία, που επέλεξαν ή κατατάχτηκαν, επιμεριζόμενη αναλογικά σε κάθε κλάδο. (αρθ 18 παρ 1 ΠΝΠ 30.3.2020 και έγγραφο Δ 15/Δ/οικ 13994/339/2020).

Ποιους καταλαμβάνει

Τους αυτοτελώς απασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, που δεν επιλέγουν την υπαγωγή τους στο μέτρο παράτασης καταβολής ασφαλιστικών εισφορών (άρθ όγδοο, παρ. 2 της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68).

Ποιες εισφορές αφορά η μείωση αυτή κατά 25%,

Εφαρμόζεται στο σύνολο των κλάδων ασφάλισης (κύρια ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση, εφάπαξ παροχή και ανεργία) και εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις ασφαλισμένων, που έχουν επιλέξει την ειδική ασφαλιστική κατηγορία ως νέοι επαγγελματίες

Δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση προαιρετικής, υπαγωγής στην ασφάλιση ή προαιρετικής συνέχισης της.

Προϋποθέσεις

Απαραίτητη προϋπόθεση υπαγωγής στη ρύθμιση είναι:

- **για τις εισφορές Φεβρουαρίου 2020**, να έχουν εξοφληθεί οι ασφαλιστικές εισφορές περιόδου απασχόλησης Ιανουαρίου 2020 μέχρι και την ημερομηνία καταβολής των εισφορών Φεβρουαρίου 2020 (10 Απριλίου 2020 - λόγω ειδικής Διατραπεζικής Αργίας την 10.04.2020 και 13.04.2020 οι πληρωμές θα εισέλθουν την 14.04.2020 και θα είναι εμπρόθεσμες), **χωρίς απαλλαγή στην περίπτωση αυτή από προσαυξήσεις λόγω εκπρόθεσμης καταβολής (για τις εισφορές του Ιανουαρίου)**, και
- **για τις εισφορές Μαρτίου 2020**, να έχουν καταβληθεί έως 30.04.2020, ημερομηνία εμπρόθεσμης πληρωμής και έως την ίδια ημερομηνία, καταβληθούν κατά περίπτωση:
  - A. η εισφορά Ιανουαρίου 2020, στις περιπτώσεις που η ασκούμενη δραστηριότητα, βάσει του Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ), ανήκει στις πληττόμενες (αρ. Γενικού Εγγράφου 68384/Σ.18354/ 01-04-2020 Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών)
  - B. οι εισφορές Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2020, εφόσον η δραστηριότητα δεν ανήκει στις πληττόμενες. (Εγκύκλιος ΕΦΚΑ 15/14.4.2020)

Εάν δεν επιθυμούν την υπαγωγή τους στην ανωτέρω ρύθμιση, καταβάλλουν τις ανωτέρω ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς την ως άνω προβλεπόμενη μείωση, εντός της προθεσμίας, που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις.

Τι επηρεάζει η έκπτωση αυτή για τον υπολογισμό της σύνταξης

Σε περίπτωση υπαγωγής στην μείωση αυτή, για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της κύριας σύνταξης, θα ληφθούν υπόψη οι πραγματικά καταβληθείσες μειωμένες μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές.

2.16 Εκκίνηση και ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμόρφωσης του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου για το έτος 2020.

Προστέθηκε η παρ 9 στο αρθ 103 του Ν. 4172/2013, με την οποία ορίζονται οι διαδικασίες και οι χρόνοι, εντός των οποίων θα πρέπει να αρχίσουν και να ολοκληρωθούν αυτές, ώστε να διαμορφωθούν ο κατώτατος μισθός και το κατώτατο ημερομισθίο για το έτος 2020. (αρθ 14 της ΠΝΠ 1.5.2020).

2.17 Παράταση ισχύος κανονιστικών όρων συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων

Παρατείνεται, έως και την 30η Ιουνίου 2020, η ισχύς των κανονιστικών όρων των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και των Διαιτητικών Αποφάσεων, των οποίων η τρίμηνη παράταση ισχύος, έληξε από την 29η Φεβρουαρίου 2020 έως και την 30η Απριλίου 2020.

3. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

3.1 Αναστολή καταβολής ΦΠΑ - (Άρθρο 1 ΠΝΠ 11/3/2020, Άρθρο 3 ΠΝΠ 13/4/2020 και Άρθρο ΠΝΠ 1/5/2020)

Περιγραφή του μέτρου

Πρόκειται για την αναστολή καταβολής του ΦΠΑ μέχρι την 31/8/2020 και κατά την καταβολή δεν υπολογίζονται οι τόκοι και προσαυξήσεις, για τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε αναστολή λειτουργίας ή τις επιχειρήσεις που επλήγησαν.

Ειδικότερα:

A κατηγορία

Ποιους αφορά

- Τις επιχειρήσεις που με την ΠΝΠ 11/3/2020 τέθηκαν σε αναστολή λειτουργίας
- Τις επιχειρήσεις που επλήγησαν με βάση τους ενεργούς κατά την 20/3/2020 ΚΑΔ της κυρίας δραστηριότητας ή της δευτερεύουσας με τα μεγαλύτερα έσοδα, οι οποίοι ανακοινώθηκαν τον μήνα Μάρτιο 2020.
- Τις πληγείσες επιχειρήσεις με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες» (όπως προστέθηκαν με το άρθρο 5 της ΠΝΠ 1.5.2020).
- Τους Κομιστές αξιόγραφων, των οποίων οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής έχουν ανασταλεί κατά 75 ημέρες, από την αναγραφόμενη ημερομηνία αξιόγραφου

Τι αφορά:

- Βεβαιωμένες οφειλές ΦΠΑ που ήταν ληξιπρόθεσμες κατά την 11/3/2020
- Οφειλές ΦΠΑ που πρόκειται να βεβαιωθούν και να καταστούν ληξιπρόθεσμες από 11/3/2020 μέχρι 30/4/2020.
- Οφειλές ΦΠΑ που πρόκειται να βεβαιωθούν και να καταστούν ληξιπρόθεσμες από την 1η Απριλίου 2020 μέχρι και την 31η Μαΐου 2020 των επιχειρήσεων με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες»

B κατηγορία

Ποιους αφορά:

Τις επιχειρήσεις που επλήγησαν με βάση τους ενεργούς κατά την 20/3/2020 ΚΑΔ της κυρίας δραστηριότητας ή της δευτερεύουσας με τα μεγαλύτερα έσοδα, οι οποίοι ανακοινώθηκαν τον μήνα Απρίλιο 2020.

Τι αφορά:

- Βεβαιωμένες οφειλές ΦΠΑ που ήταν ληξιπρόθεσμες κατά την 1/4/2020
- Οφειλές ΦΠΑ που πρόκειται να βεβαιωθούν και να καταστούν ληξιπρόθεσμες από 1/4/2020 μέχρι 30/4/2020.

Υποχρεώσεις

Διατήρηση του ίδιου αριθμού θέσεων εργασίας

Συνέπειες μη συμμόρφωσης

Όσες επιχειρήσεις δεν διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας, η παράταση ή η αναστολή παύει αυτοδικαίως και οι οφειλές βαρύνονται με τόκους και προσαυξήσεις, βάσει της αρχικής ημερομηνίας βεβαίωσης.

Παροχή πίστωσης καταβολής φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων σε ενεργειακά προϊόντα

Σύμφωνα με το **άρθρο 4 της ΠΝΠ 1.5.2020** παρέχεται πίστωση διάρκειας 10 ημερών στους εγκεκριμένους αποθηκευτές για την καταβολή στις τελωνειακές αρχές του Ε.Φ.Κ., του Φ.Π.Α., καθώς και κάθε άλλης σχετικής επιβάρυνσης που αναλογούν στα ενεργειακά προϊόντα των περ. α' έως ιε' της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 και εξέρχονται του καθεστώτος αναστολής από 4/5 έως και 19/5/2020.

Για τη χορήγηση της πίστωσης, το σύνολο της βεβαιωμένης οφειλής καλύπτεται από σχετική οικονομική εγγύηση υπέρ του Δημοσίου.

Νομοθεσία:

- ΠΝΠ 1.5.2020 Άρθρο 4 & 5
- ΠΝΠ 11.3.2020 Άρθρο 1
- Α.1054/2020
- Α.1063/2020
- Α.1073/2020

3.2 Λοιπές βεβαιωμένες οφειλές (πλην ΦΠΑ) προς Δ.Ο.Υ. / Ελεγκτικά Κέντρα – (Άρθρο 2 της ΠΝΠ 11/3/2020 και Άρθρο 5 της ΠΝΠ 1/5/2020)

Περιγραφή του μέτρου

Πρόκειται για την αναστολή καταβολής των βεβαιωμένων οφελών (πλην ΦΠΑ) μέχρι την 31/8/2020 για τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε αναστολή λειτουργίας ή τις επιχειρήσεις που επλήγησαν. Κατά την καταβολή δεν υπολογίζονται οι τόκοι και προσαυξήσεις.

Τα μέτρα ανακούφισης των πληγέντων που αφορούν Φ.Π.Α. εφαρμόζονται και για τους λοιπούς βεβαιωμένους φόρους και αφορούν τις ίδιες επιχειρήσεις και με τις ίδιες προϋποθέσεις.

A κατηγορία

Ποιους αφορά:

- Τις επιχειρήσεις που με την ΠΝΠ 11/3/2020 τέθηκαν σε αναστολή λειτουργίας.
- Τις επιχειρήσεις που επλήγησαν με βάση τους ενεργούς κατά την 20/3/2020 ΚΑΔ της κυρίας δραστηριότητας ή της δευτερεύουσας με τα μεγαλύτερα έσοδα, οι οποίοι ανακοινώθηκαν τον μήνα Μάρτιο 2020.

Τι αφορά:

- Βεβαιωμένες οφειλές (πλην ΦΠΑ) που ήταν ληξιπρόθεσμες κατά την 11/3/2020
- Οφειλές (πλην ΦΠΑ) που πρόκειται να βεβαιωθούν και να καταστούν ληξιπρόθεσμες από 11/3/2020 μέχρι 30/4/2020.

B κατηγορία

Ποιους αφορά:

- Τις επιχειρήσεις που επλήγησαν με βάση τους ενεργούς κατά την 20/3/2020 ΚΑΔ της κυρίας δραστηριότητας ή της δευτερεύουσας με τα μεγαλύτερα έσοδα, οι οποίοι ανακοινώθηκαν τον μήνα Απρίλιο 2020.
- Τις πληγείσες επιχειρήσεις με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες» (όπως προστέθηκαν με το άρθρο 5 της ΠΝΠ 1.5.2020).
- Τους κομιστές αξιόγραφων, των οποίων οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής έχουν ανασταλεί κατά 75 ημέρες, από την αναγραφόμενη ημερομηνία αξιόγραφου.

Τι αφορά:

- Βεβαιωμένες οφειλές (πλην ΦΠΑ) που ήταν ληξιπρόθεσμες κατά την 1/4/2020
- Οφειλές (πλην ΦΠΑ) που πρόκειται να βεβαιωθούν και να καταστούν ληξιπρόθεσμες από 1/4/2020 μέχρι 30/4/2020.
- Οφειλές (πλην ΦΠΑ) που πρόκειται να βεβαιωθούν και να καταστούν ληξιπρόθεσμες από την 1η Απριλίου 2020 μέχρι και την 31η Μαΐου 2020 των επιχειρήσεων με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες»
- Οφειλές (πλην ΦΠΑ) που πρόκειται να βεβαιωθούν και να καταστούν ληξιπρόθεσμες από την 1η Απριλίου 2020 μέχρι και την 30η Απριλίου 2020 για τους κομιστές αξιογράφων.

Υποχρεώσεις

Και για τις δύο κατηγορίες απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διατήρηση του ίδιου αριθμού θέσεων εργασίας.

Συνέπειες μη συμμόρφωσης

Όσες επιχειρήσεις δεν διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας, η παράταση ή η αναστολή παύει αυτοδικαίως και οι οφειλές βαρύνονται με τόκους και προσαυξήσεις, βάσει της αρχικής ημερομηνίας βεβαίωσης.

Νομοθεσία:

- ΠΝΠ 1.5.2020 Άρθρο 5
- ΠΝΠ 11.3.2020 Άρθρο 2
- Α.1053/2020
- Α.1062/2020
- Α.1072/2020
- Α.1074/2020
- Α.1075/2020
- Α.1099/2020

3.3 Έκπτωση 25% για δόσεις βεβαιωμένων οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων

Περιγραφή του μέτρου

Με τις ΠΝΠ 30/3/2020, 13/4/2020 και 1/5/2020 συμπληρώθηκε η ΠΝΠ της 11/3/2020, με διατάξεις που προβλέπουν την δυνατότητα **έκπτωσης 25%** του συνόλου ή των δόσεων των οφειλών, σε περίπτωση που είχαν ρυθμιστεί, που θα καταβληθούν εμπρόθεσμα με βάση την αρχική ημερομηνία καταβολής.

- Για το **Φ.Π.Α** οι επιχειρήσεις θα καταβάλουν **στο ακέραιο** την ανωτέρω οφειλή και στη συνέχεια η έκπτωση 25% θα συμψηφιστεί με επόμενες καταβολές οφειλόμενων φόρων της επιχείρησης από την 1 Μαΐου 2020 και μετά .
- Για τις **λοιπές οφειλές** θα καταβληθούν μειωμένες κατά 25%.

Ποιες οφειλές αφορά

Αφορά βεβαιωμένες οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση με ημερομηνία καταβολής από τις 11 Μαρτίου 2020 έως και τις 30 Απριλίου 2020. Σε περίπτωση οφειλών που τελούν σε καθεστώς ρύθμισης/διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής, εκπίπτει ποσοστό εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) του ποσού της δόσης της ρύθμισης.

Εξαιρούνται:

- α.** οι οφειλές για **παρακρατούμενους φόρους** που δεν τελούν σε καθεστώς ρύθμισης/διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής. Δηλαδή καταλαμβάνει μόνο τις περιπτώσεις που έχουν τεθεί σε ρύθμιση και χορηγείται επί των δόσεων που καταβάλλονται εμπρόθεσμα.
- β.** οφειλές υπέρ αλλοδαπού Δημοσίου είτε είναι ρυθμισμένες είτε όχι, και
- γ.** οφειλές που προέρχονται από ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων.

Ειδικότερα αφορά:

A κατηγορία

Ποιους αφορά:

- Τις επιχειρήσεις που με την ΠΝΠ 11/3/2020 τέθηκαν σε αναστολή λειτουργίας
- Τις επιχειρήσεις που επλήγησαν με βάση τους ενεργούς κατά την 20/3/2020 ΚΑΔ της κυρίας δραστηριότητας ή της δευτερεύουσας με τα μεγαλύτερα έσοδα, οι οποίοι ανακοινώθηκαν τον μήνα Μάρτιο 2020.
- Τις πληγείσες επιχειρήσεις με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες» (όπως προστέθηκαν με το άρθρο 5 της ΠΝΠ 1.5.2020).

Ποιες υποχρεώσεις αφορά η έκπτωση 25% :

- Τις υποχρεώσεις που λήγουν την 30 και 31 Μαρτίου 2020, εφόσον καταβάλλονται από 30/3/2020 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της από 30/3/2020 ΠΝΠ) έως και 10.04.2020 ή μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται με όποια τυχόν απόφαση παράτασης
- Τις υποχρεώσεις από 1 έως και 30 Απριλίου 2020, εφόσον αυτές καταβάλλονται εμπρόθεσμα.
- Η έκπτωση 25% στις βεβαιωμένες οφειλές και στις δόσεις οφειλών ρύθμισης καλύπτει και τις εμπρόθεσμες πληρωμές που έγιναν από τις 11 Μαρτίου έως 29 Μαρτίου. Η έκπτωση αυτή θα συμψηφιστεί με άλλες βεβαιωμένες οφειλές, ή δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής με οφειλές που οι οποίες έχουν καταληκτικές ημερομηνίες καταβολής μετά από την 1η Ιουνίου 2020

B κατηγορία

Ποιους αφορά:

Τις επιχειρήσεις που επλήγησαν με βάση τους ενεργούς κατά την 20/3/2020 ΚΑΔ της κυρίας δραστηριότητας ή της δευτερεύουσας με τα μεγαλύτερα έσοδα, οι οποίοι ανακοινώθηκαν για τον μήνα Απρίλιο 2020.

Ποιες υποχρεώσεις αφορά η έκπτωση 25% :

Υποχρεώσεις από 1 έως και 30 Απριλίου 2020, εφόσον αυτές καταβάλλονται εμπρόθεσμα.

Προϋπόθεση

Απαραίτητη προϋπόθεση να έχει καταβληθεί ο ΦΠΑ Μαρτίου 2020.

Σημείωση:

Με την ΠΝΠ 13/4/2020 διευκρινίστηκε ότι εφόσον εξοφληθεί ολοσχερώς μέχρι και τις 30/4/2020 (ή μέχρι 11/5/2020 για τις επιχειρήσεις με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες» που προστέθηκαν με την ΠΝΠ 1/5/2020) το συνολικό ποσό της οφειλής που αντιστοιχεί στην απόδοση του Φ.Π.Α. που προκύπτει από τις δηλώσεις:

- α' τριμήνου του 2020 για τους υπόχρεους σε τήρηση απλογραφικών βιβλίων και
- του τρίτου μήνα του 2020 για τους υπόχρεους σε τήρηση διπλογραφικών βιβλίων,

παρέχεται το ευεργέτημα του συμψηφισμού ποσού ίσου με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί της καταβληθείσας οφειλής, με άλλες οφειλές ή δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής στη Φορολογική Διοίκηση, οι οποίες έχουν καταληκτικές ημερομηνίες καταβολής μετά και την 1η Μαΐου 2020.

Οι υπόχρεοι σε τήρηση διπλογραφικών βιβλίων πρέπει να έχουν εξοφλήσει το Φ.Π.Α. της περιόδου Φεβρουαρίου 2020, με εξαίρεση τις υπόχρεες επιχειρήσεις που τελούσαν σε αναστολή στις 26 Μαρτίου 2020. Εφόσον υποβληθεί τροποποιητική δήλωση για τις ως άνω περιόδους, με την οποία μειώνεται το αρχικό χρεωστικό ποσό της δήλωσης, το ποσό του συμψηφισμού μειώνεται αναλόγως.

Υποχρεώσεις

Οι επιχειρήσεις δεσμεύονται από τη ρήτρα μη απολύσεων.

Συνέπειες

Όσες επιχειρήσεις δεν διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας, αίρονται τα φορολογικά ευεργετήματα με τυχόν πρόστιμα και προσαυξήσεις.

Νομοθεσία:

- ΠΝΠ 1.5.2020 άρθρο 5
- ΠΝΠ 11.3.2020 Άρθρο 2
- ΠΝΠ 30.3.2020 Άρθρο 1
- ΠΝΠ 13.4.2020 Άρθρο 3
- ΠΝΠ 1.5.2020 Άρθρο 2
- Ε.2046/2020
- Ν.4684/25.4.2020

3.4 Απαλλαγή από ΦΠΑ δωρεών για την καταπολέμηση του κορωνοϊού

Περιγραφή του μέτρου

Με την Π.Ν.Π της 14.3.2020, καθορίστηκαν οι διαδικασίες αποδοχής των δωρεών που δύναται να κάνει κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σκοπό την παροχή βοήθειας στην καταπολέμηση της διασποράς του κορωνοϊού στη χώρα μας. Η δωρεά μπορεί να είναι σε είδος και σε χρήμα όπως αναλύεται κατωτέρω.

Για τις δωρεές αυτές **που είναι σε είδος** εφαρμόζεται η περ. ιστ' της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 2859/2000 (δηλαδή απαλλάσσονται του Φ.Π.Α.), χωρίς να απαιτείται έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών (άρθρο 10 ΠΝΠ 30/3/2020)

Ποιες δωρεές αφορά

A. Δωρεές αντικειμένων προς το Υπουργείο Υγείας (Π.Ν.Π. 14/03/2020 - Άρθρο 8)

- Ο Υπουργός Υγείας αποδέχεται κάθε δωρεά από φυσικά και νομικά πρόσωπα
  - Η αποδοχή των δωρεών διενεργείται με δήλωση αποδοχής του Υπουργού Υγείας ως προς τα δωριζόμενα κινητά πράγματα προς τον δωρητή τους
- Τα δωριζόμενα αντικείμενα μπορεί να είναι τα εξής:
  - ειδικός νοσοκομειακός εξοπλισμός πάσης φύσεως (όπως αναπνευστήρες, κλίνες νοσηλείας, πάγιος εξοπλισμός κλινών, μόνιτορ παρακολούθησης ζωτικών ενδείξεων, κλειστά κυκλώματα αναρρόφησης και αναγκαία ιατροτεχνολογικά προϊόντα συνοδά προς τη λειτουργία αναπνευστήρων, πάσης φύσεως ατομικά μέσα προστασίας, μάσκες κάθε είδους, μέσα ατομικής προφύλαξης και υγειονομικός ρουχισμός)
  - μέσα ατομικής προστασίας και
  - φάρμακα πάσης φύσεως
- Τα δωριζόμενα αντικείμενα και ο σχετικός εξοπλισμός παραδίδονται και το Υπουργείο Υγείας αναλαμβάνει, με απόφασή του, την κατανομή και διάθεση σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα προς χρήση ή ανάλωση

B. Χρηματικές δωρεές, για απευθείας προμήθεια νοσοκομειακού εξοπλισμού για την καταπολέμηση της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, προς το Υπουργείο Υγείας (ΠΝΠ 20/3/2020 – Άρθρο 58)

- Αφορά χρηματική δωρεά από φυσικά και νομικά πρόσωπα με αποκλειστικό σκοπό την αγορά:
  - ειδών ειδικού νοσοκομειακού εξοπλισμού πάσης φύσεως,
  - μέσων ατομικής προστασίας και
  - φαρμάκων προς χρήση ή ανάλωση
- Το δωριζόμενο χρηματικό ποσό δύναται να εισφερθεί στα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου Υγείας στα οποία, περιλαμβάνονται ρητά όλα τα νπδδ και νπιδ, του Υπουργείου Υγείας, ο ΕΟΔΥ, οι Δ.Υπ.Ε και η ΙΦΕΤ ΑΕ.

Γ. Δωρεές σε είδος και σε χρήμα προς τον Ε.Ο.Δ.Υ. (Π.Ν.Π. 13.04.2020 - άρθρο 13)

- Ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (Ε.Ο.Δ.Υ.) αποδέχεται κάθε δωρεά σε είδος και σε χρήμα από φυσικά και νομικά πρόσωπα

- Η αποδοχή των δωρεών διενεργείται με δήλωση αποδοχής του Προέδρου του Ε.Ο.Δ.Υ., που διαβιβάζεται με κάθε μέσο στον Υπουργό Υγείας προς έγκριση
- Δωρεές σε είδος μπορεί να είναι:
  - μέσα ατομικής προστασίας,
  - στολές προστασίας,
  - μεταφορικά μέσα και οχήματα,
  - πάγιος ηλεκτρονικός εξοπλισμός τηλεφωνικής επικοινωνίας ή τηλεδιάσκεψης, και
  - ηλεκτρονικοί υπολογιστές.
- Η διαδικασία αποδοχής χρηματικών δωρεών, καθώς και δωρεών σε είδος εφαρμόζεται και καταλαμβάνει δωρεές που προσεφέρθησαν στον Ε.Ο.Δ.Υ. μετά την έναρξη ισχύος της από 25.2.2020 ΠΝΠ.
- Ο Ε.Ο.Δ.Υ. υποχρεούται όπως αποστείλει αναλυτική αναφορά εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών στον Υπουργό Υγείας για τον τρόπο αξιοποίησης τόσο των δωρεών σε είδος όσο και των χρηματικών δωρεών, παρέχοντας αναλυτική ενημέρωση και λογοδοσία.

4. ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

4.1 Επιδότηση Τόκων Υφιστάμενων Δανείων Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων πληττόμενων από τα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του ιού COVID-19

Περιγραφή του μέτρου

Το μέτρο αφορά την **επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων, στις 31/12/2019**, για περίοδο 3 μηνών (1/4-30/6/2020) των κλάδων της οικονομίας που πλήττονται άμεσα από τον κορονοϊό. (ΠΝΠ της 20.3.2020). Η επιδότηση χρηματοδοτείται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ΣΑΕ027/2.

Συγκεκριμένα η δημόσια χρηματοδότηση καλύπτει:

- τους συμβατικούς τόκους καθώς και την αναλογούσα εισφορά του ν. 128/75
- των επιχειρηματικών δανείων:

τακτής λήξης, ομολογιακών δανείων και Συμβάσεων Πίστωσης (ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών), περιλαμβανομένων των τιτλοποιημένων δανείων και πιστώσεων, των δανείων και πιστώσεων που έχουν μεταβιβαστεί λόγω πώλησης, καθώς και των δανείων τη διαχείριση των οποίων έχει αναλάβει Ειδικός Εκκαθαριστής των υπό ειδική εκκαθάριση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Ποιους αφορά

Λήπτες της ενίσχυσης είναι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή που λειτουργούν νομίμως στη χώρα.

Προϋποθέσεις συμμετοχής

Οι βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθες:

- Να δραστηριοποιούνται στις 19/3/2020 στους επιλέξιμους τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ) [που αναφέρονται στο Παράρτημα V της Πρόσκλησης].

- Να περιλαμβάνονται στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) όπως ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.
- Να μην συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.4488/2017 (παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας).
- Να μην αποτελούν προβληματικές επιχειρήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV της Πρόσκλησης.
- Εφόσον δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, να δεσμευτούν για τη μη μετακύλιση της λαμβανόμενης ενίσχυσης σε πρωτογενείς παραγωγούς.
- Να μην εκκρεμεί σε βάρος τους εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασύμβατης κρατικής ενίσχυσης βάση απόφασης ΕΕ ή ΔΕΕ.

Διαδικαστικά

Ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων στο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (www.ependyseis.gr/mis) από 15.04.2020 και μέχρι 30.06.2020.

Υποχρεώσεις

Βασική προϋπόθεση είναι η διατήρηση τουλάχιστον του ίδιου αριθμού εργαζομένων τους στις **19/3/2020** και στις **31/12/2020** βάσει των στοιχείων του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ.

Συνέπειες μη τήρησης

Επιστροφή ως αχρεωστήτως καταβληθείσας της επιδότησης.

Νομοθεσία:

- ΠΝΠ 20.3.2020 άρθρο 6
- Απόφαση με Αριθμ. 37674/ 2020

4.2 «Επιστρεπτέα Προκαταβολή»: Κρατική ενίσχυση μέσω χαμηλότοκης μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης προς τις πληγείσες επιχειρήσεις.

Περιγραφή του μέτρου

Με την από 30.3.2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, μεταξύ των οικονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας, είναι και το προσωρινό μέτρο της κρατικής ενίσχυσης, με τη μορφή της «**Επιστρεπτέας Προκαταβολής**» των πληττόμενων από την έξαρση της νόσου COVID-19 επιχειρήσεων.

- Η «**Επιστρεπτέα Προκαταβολή**», αφορά κρατική χαμηλότοκη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση προς τις πληγείσες επιχειρήσεις.
- Χαρακτηρίζεται ως επιστρεπτέα διότι, όλη ή μέρος αυτής θα επιστραφεί στο Κράτος. Για το χρονικό διάστημα **ως την 31η Δεκεμβρίου 2021 παρέχεται άτοκη περίοδος χάριτος**, κατά την οποία η δικαιούχος επιχείρηση δεν υποχρεούται να επιστρέφει οιοδήποτε τμήμα κεφαλαίου ή τόκων. Μετά την παρέλευση της περιόδου χάριτος, το ποσό της ληφθείσας ενίσχυσης **επιστρέφεται σε σαράντα (40) ισόποσες τοκοχρεωλυτικές μηνιαίες δόσεις**.

- Το αρχικά συνολικό διατιθέμενο ποσό ανέρχεται σε 1 δισ. Ευρώ.
- Η Επιστρεπτέα Προκαταβολή είναι ακατάσχετη, αφορολόγητη και μη συμψηφιστέα με οποιαδήποτε οφειλή.

Ποιους αφορά

α) ιδιωτικές επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, συμπεριλαμβανόμενων των ατομικών, ανεξαρτήτως κλάδου, οι οποίες απασχολούσαν έναν (1) έως πεντακόσιους (500) εργαζόμενους, κατά την 31η Μαρτίου 2020,

ή

β) ιδιωτικές επιχειρήσεις με τη μορφή ομόρρυθμων, ετερόρρυθμων, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης εταιρειών και ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (ΙΚΕ), ανεξαρτήτως κλάδου, οι οποίες δεν απασχολούσαν εργαζόμενους κατά την 31η Μαρτίου 2020.

Κριτήρια

Οι επιχειρήσεις πρέπει να πληρούν τα κάτωθι κριτήρια:

- Έχουν την έδρα τους ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, λειτουργούν νομίμως, έχουν πληγεί οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του COVID-19 και έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport»,
- Έχουν υποβάλει (εφόσον είχαν την κατά νόμο υποχρέωση) τις δηλώσεις:
  - α) Φόρου εισοδήματος μέχρι και τις 2 Απριλίου 2020 για τα φορολογικά έτη 2017 και 2018,
  - β) Φ.Π.Α. μέχρι και τις 3 Μάϊου 2020 για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2017 μέχρι 31η Μαρτίου 2020,
- Δεν έχουν τεθεί σε αδράνεια από την 1η Απριλίου 2019 μέχρι και 2 Απριλίου 2020,
- Για τις νεοσυσταθείσες επιχειρήσεις (που έχουν δηλώσει έναρξη εργασιών μέχρι την 31η Μαρτίου 2019), να μην έχουν υποβάλει, μέχρι και τις 3 Μάϊου 2020, πιστωτικές δηλώσεις ΦΠΑ με μηδενικές εκροές καθ' όλη την περίοδο από την 1η Απριλίου 2019 μέχρι και την 31η Μαρτίου 2020,
- Δεν έχει ανασταλεί, μέχρι και τις 3 Μάϊου 2020, η χρήση του ΑΦΜ τους για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών,
- Εμφανίζουν θετικό κύκλο εργασιών οποιαδήποτε στιγμή από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως την 31η Μαρτίου 2020,
- Έχουν ενεργό ΚΑΔ στις 20 Μαρτίου 2020 (όπως ορίζεται σε σχετικό Παράρτημα),
- Τα ακαθάριστα έσοδα, του ενεργού κατά την 20 Μαρτίου 2020 ΚΑΔ δευτερεύουσας δραστηριότητας, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2018, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα που αντιστοιχούν στο κύριο ΚΑΔ κατά την 20 Μαρτίου 2020 ή παρουσιάζουν μείωση του κύκλου εργασιών τους όπως αναλυτικά ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 3 της απόφασης ΓΔΟΥ 94/3.5.2020.

Υποχρεώσεις:

Οι επιχειρήσεις που αξιοποιούν το σχήμα οφείλουν:

- Να διατηρήσουν έως την 31η Οκτωβρίου 2020 τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούσαν κατά την 31η Μαρτίου 2020,

- Να προσκομίσουν μέχρι την 30η Νοεμβρίου 2020 τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, εφόσον ενισχύονται βάσει του Προσωρινού Πλαισίου,
- Να υποβάλουν κάθε στοιχείο, έγγραφο ή άλλη πληροφορία τους ζητηθεί αρμοδίως, ιδίως, για τον έλεγχο πλήρωσης των προϋποθέσεων χορήγησης της ενίσχυσης,
- Να τηρούν σε ειδική μερίδα για δέκα (10) χρόνια από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης όλα τα σχετικά δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία και να τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου ή των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος.

Συνέπειες μη τήρησης

Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο της επιχείρησης από την φορολογική διοίκηση ή άλλο αρμόδιο όργανο ελέγχου διαπιστωθεί μη τήρηση των όρων χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης, υπέρβαση του ανώτατου ορίου ενίσχυσης, ή υποβολή ψευδών στοιχείων, ζητείται η άμεση επιστροφή του συνόλου της χορηγηθείσας ενίσχυσης εντόκως από την ημερομηνία που τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου.

Ποσό ενίσχυσης

Το ποσό της ενίσχυσης των επιχειρήσεων προσδιορίζεται τυποποιημένα ανάλογα:

- αν τηρούν απλογραφικό ή διπλογραφικό σύστημα,
- αν είναι υποκείμενες σε Φ.Π.Α.
- αν δεν είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ ή
- είναι υποκείμενες και απαλλασσόμενες από το ΦΠΑ

Λαμβάνοντας υπόψη τα κάτωθι στοιχεία:

- Τον κύκλο εργασιών αναφοράς (όπως ορίζεται στην παρ. 10 του άρθρου 2 της απόφασης ΓΔΟΥ 94/3.5.2020)
- Τον κύκλο εργασιών μηνός Μαρτίου 2020 ή α΄τριμήνου 2020 (διπλογραφικά-απλογραφικά)
- Τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς (όπως ορίζεται στην παρ. 11 του άρθρου 2 της απόφασης ΓΔΟΥ 94/3.5.2020)
- Τα ακαθάριστα έσοδα μηνός Μαρτίου 2020 ή α΄τριμήνου 2020 (διπλογραφικά-απλογραφικά)
- Την ποσοστιαία διαφορά εσόδων εξόδων (όπως ορίζεται στο άρθρο 4 της απόφασης ΓΔΟΥ 94/3.5.2020)
- Τον αριθμό των εργαζομένων σε προσωρινή αναστολή της σύμβασης εργασίας τους, όπως είναι διαμορφωμένος κατά την 21η Απριλίου 2020.

Όρια - Περιορισμοί

• Η οικονομική ενίσχυση δεν μπορεί να είναι κατώτερη των ακόλουθων ορίων:

- Ποσού 2.000 ευρώ για επιχειρήσεις δικαιούχους που δεν απασχολούν εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 31η Μαρτίου 2020,
- Ποσού 4.000 ευρώ για επιχειρήσεις δικαιούχους που απασχολούν 1 έως 5 εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 31η Μαρτίου 2020,

- Ποσού 8.000 ευρώ για επιχειρήσεις δικαιούχους που απασχολούν 6 έως 20 εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 31η Μαρτίου 2020,
- Ποσού 15.000 ευρώ για επιχειρήσεις δικαιούχους που απασχολούν 21 έως 50 εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 31η Μαρτίου 2020,
- Ποσού 30.000 ευρώ για επιχειρήσεις δικαιούχους που απασχολούν άνω των 50 εργαζομένων με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 31η Μαρτίου 2020.

Τα ανωτέρω όρια ισχύουν και για τις επιχειρήσεις δικαιούχους που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους με κρατική εντολή, ακόμα και εάν δεν παρουσίασαν πτώση εσόδων τον Μάρτιο ή είχαν μηδενικά έσοδα αναφοράς.

• **Η συνολική οικονομική ενίσχυση που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις δεν δύναται να υπερβαίνει:**

- Για τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση βάσει του Προσωρινού Πλαισίου, το συνολικό ποσό ενισχύσεων που έχουν λάβει από οποιοδήποτε πρόγραμμα:

α) το ποσό των 800.000 ευρώ.

β) το ποσό των 120.000 ευρώ, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης (όπως ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 της απόφασης ΓΔΟΥ 94/3.5.2020), για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και

γ) το ποσό των 100.000 ευρώ, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

- Για τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση **δυνάμει του Κανονισμού de minimis**, το συνολικό ποσό ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που έχουν λάβει κατά την τριετία 2018-2020 από οποιοδήποτε πρόγραμμα, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης:

α) το ποσό των 200.000 ευρώ, και

β) το ποσό των 100.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των οδικών εμπορευματικών μεταφορών για λογαριασμό τρίτων

Επιστροφή προκαταβολής

Παρέχεται η δυνατότητα:

- **επιστροφής μόνο ποσοστού 70% της ενίσχυσης**, εφόσον ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης, ένα έτος μετά τη λήψη της ενίσχυσης, είναι μειωμένος κατά 70% ή παραπάνω σε σχέση με το ύψος του κύκλου εργασιών αναφοράς ή των ακαθάριστων εσόδων αναφοράς, (όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 10 και 11 του άρθρου 2 της απόφασης ΓΔΟΥ 94/3.5.2020),
- **επιστροφής μόνο ποσοστού 60% της ενίσχυσης**, για τις επιχειρήσεις που απασχολούσαν την 31η Μαρτίου 2020 περισσότερους από 20 εργαζόμενους, εφόσον διατηρήσουν κατά μέσο όρο τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούσαν κατά την 31η Μαρτίου 2020, βάσει των στοιχείων του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, ως και την 31η Μαρτίου 2021.

Διαδικαστικά

- Τα αιτήματα χορήγησης της ενίσχυσης μαζί με τα απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία υποβάλλονται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» που δημιουργήθηκε στην ΑΑΔΕ **έως την 15 Μαΐου 2020.**

- Με την είσοδο στην εφαρμογή και την υποβολή της εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η επιχείρηση δηλώνει το ποσό που αιτείται να λάβει, πιστοποιεί την ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων και συναινεί στην επεξεργασία των διαθέσιμων στοιχείων της ΑΑΔΕ καθώς και των υποβαλλόμενων στοιχείων, προκειμένου να διενεργηθεί αυτοματοποιημένος έλεγχος προϋποθέσεων χορήγησης και υπολογισμός του τελικού ύψους ενίσχυσης.
- Προϋπόθεση για να ολοκληρωθεί η διαδικασία του αιτήματος είναι η δήλωση τραπεζικού λογαριασμού IBAN από την επιχείρηση στην προσωποποιημένη πληροφόρηση του TAXISnet.
- Εφόσον κριθεί ότι η επιχείρηση έχει τις προϋποθέσεις χορήγησης της προκαταβολής, θα της καταβληθεί εφάπαξ το τελικό ποσό ενίσχυσης στον τραπεζικό λογαριασμό IBAN που δήλωσε.

Νομοθεσία:

- **Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 30.3.2020 (ΦΕΚ Α' 75/30-03-2020)** «Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις (Άρθρο 3).
- **Απόφαση Α.1076/2020** «Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την υλοποίηση του προσωρινού μέτρου ενίσχυσης με τη μορφή Επιστρεπτέας Προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και διαδικασία υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος».
- **Απόφαση Α.1091/2020** «Τροποποίηση της αριθμ. Α.1076/2.4.2020 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων "Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την υλοποίηση του προσωρινού μέτρου ενίσχυσης με τη μορφή Επιστρεπτέας Προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και διαδικασία υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος" (Β' 1135)»
- **Δελτίο Τύπου Υπουργείου Οικονομικών 3/4/2020** «Έναρξη του Χρηματοδοτικού Σχήματος της Επιστρεπτέας Προκαταβολής».
- **Δελτίο Τύπου Υπουργείου Οικονομικών 9/4/2020** «Παράταση της προθεσμίας εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το Χρηματοδοτικό Σχήμα της Επιστρεπτέας Προκαταβολής».
- **Δελτίο Τύπου Υπουργείου Οικονομικών 12/4/2020** «Παρεμβάσεις αντιμετώπισης της κρίσης του κορωνοϊού»
- **Ν.4684/25.4.2020** Κύρωση της από 30.3.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 75) και άλλες διατάξεις
- **ΓΔΟΥ 94/3.5.2020** «Διαδικασία και προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19».

4.3 Αναστολή Προθεσμιών Πληρωμής Αξιογράφων

Περιγραφή του μέτρου

Με το άρθρο δεύτερο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 30/3/2020 (ΦΕΚ Α' 75/30-03-2020) νομοθετήθηκε η αναστολή των προθεσμιών λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων κατά 75 ημέρες από την αναγραφόμενη ημερομηνία επί εκάστου αξιογράφου,

Ποιους αφορά

Επιχειρήσεις με ΚΑΔ που,

- είτε έχουν αναστείλει τη δραστηριότητά τους κατ' εφαρμογή κανονιστικών πράξεων της Διοίκησης,

- είτε έχουν πληγεί δραστικά από την επιδημία του κορωνοϊού COVID-19, δυνάμει υπουργικών αποφάσεων.

Σημειώνεται ότι και οι κομιστές αξιογράφων που δεν δραστηριοποιούνται σε πληττόμενους ΚΑΔ έχουν δικαίωμα να ενταχθούν ατομικά στις πληττόμενες επιχειρήσεις και να λάβουν ασφαλιστικές και φορολογικές αναστολές, εάν το σύνολο των αξιογράφων που αναστέλλονται είναι μεγαλύτερο του 20% του μέσου μηνιαίου κύκλου συναλλαγών τους του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους, με βάση τις δηλώσεις ΦΠΑ.

Τέλος η ΠΝΠ δεν εμποδίζει τον υπόχρεο και τον δικαιούχο να συμφωνήσουν μεταξύ τους την απευθείας πληρωμή του αξιογράφου από τον υπόχρεο στον δικαιούχο στην αρχικά αναγραφόμενη ημερομηνία λήξης

Ποια αξιόγραφα αφορά

Η αναστολή αφορά αξιόγραφα που οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής τους είναι από τις **30/3/2020 και μέχρι στις 31/5/2020** και περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες αξιογράφων:

- α. Επιταγές
- β. Γραμμάτια σε διαταγή
- γ. Συναλλαγματικές

Διαδικασία Ένταξης

A. Εκδοτών αξιογράφων

- Η διαβίβαση και γνωστοποίηση των αξιογράφων που αναστέλλονται πραγματοποιείται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής των πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω του συστήματος πληρωμών της εταιρίας ΔΙΑΣ ΑΕ ή και της εταιρίας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τις οδηγίες των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Η καταληκτική προθεσμία διαβίβασης των αξιογράφων στο τραπεζικό σύστημα είναι:
Η 7/4/2020 για τις επιχειρήσεις που εντάχθηκαν τις πληττόμενες για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο
Η 13/04/2020 (τα μεσάνυχτα της Δευτέρας) για τις επιχειρήσεις με ΚΑΔ που προστέθηκε στη λίστα των πληττόμενων για τον Απρίλιο.
- Μετά την παρέλευση των παραπάνω προθεσμιών, τα αξιόγραφα για τα οποία δεν θα έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα η κατά τα προαναφερόμενα διαβίβαση προκειμένου να ανασταλεί η προθεσμία πληρωμής τους, θα εμφανίζονται/πληρώνονται/σφραγίζονται κανονικά.

B. Κομιστών αξιογράφων

- Υποβολή αίτησης για την ατομική τους ένταξη στις πληττόμενες επιχειρήσεις στη διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» της ΑΑΔΕ.
- Καταχώρηση στοιχείων αξιογράφων που έχουν ανασταλεί και ειδικότερα τον Α.Φ.Μ. του εκδότη κάθε αξιογράφου, τον αριθμό και την ημερομηνία έκδοσης αυτού, το ποσό και το πιστωτικό ίδρυμα.
- Η καταληκτική προθεσμία υποβολής της αίτησης για την ένταξη τους, από 1/4/2020, στις φορολογικές ρυθμίσεις των άρθρων 1 και 2 της ΠΝΠ 11/3/2020 είναι έως τις 7.5.2020.

Εξαιρέση

Εξαιρούνται οι κομιστές αξιολογίων που έχουν στις 30/3/2020 ΚΑΔ της κυρίας δραστηριότητας ή της δευτερεύουσας με τα μεγαλύτερα ακαθάριστα έσοδα, τους αναφερόμενους στον συνημμένο στην Απόφαση Α.1099/2020 πίνακα.

Σχόλιο

Το μέτρο νομοθετήθηκε κατά οριζόντιο τρόπο χωρίς να λαμβάνει υπόψη ότι μεταξύ των η λαμβανουσών επιχειρήσεων τα αξιόγραφα περιλαμβάνονται και τέτοιες που είναι εντάσεως εργασίας η εισαγωγικές και συνεπώς δεν μπορούν να μεταβιβάσουν τα αξιόγραφα σε προμηθευτές ώστε να μεταφερθεί η καθυστέρηση της είσπραξης σε αυτούς. Υπάρχει κίνδυνος για αυτές τις επιχειρήσεις αν και λειτουργούν να πληγούν από την ρύθμιση λόγω έλλειψης διαθεσίμων. Πρέπει άμεσα να επανεξεταστεί το μέτρο και να βελτιωθεί.

Νομοθεσία:

- Άρθρο 2 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 30.03.2020 «Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις.»
- Δελτίο τύπου Υπ. Οικονομικών της 6 Απριλίου 2020. Απρ 2020: Προθεσμίες για τη διαβίβαση αξιολογίων στο τραπεζικό σύστημα για επιχειρήσεις που εντάχθηκαν στους πληττόμενους ΚΑΔ τον Απρίλιο <https://www.minfin.gr/web/guest/graphείο-tyrou>
- Ανακοίνωση Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών της 2 Απριλίου 2020 : Διαβίβαση στοιχείων επιταγών στο πλαίσιο της από 30.03.2020 ΠΝΠ αναφορικά με την αναστολή προθεσμιών λήξης, εμφάνισης και πληρωμής επιταγών κατά 75 ημέρες.
<https://www.hba.gr/Media/Details/426>
- **N.4684/25.4.2020** Κύρωση της από 30.3.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 75) και άλλες διατάξεις
- **Απόφαση με Αριθμ. Α.1099/2020** Καθορισμός των απαιτούμενων στοιχείων και δικαιολογητικών, του τρόπου διαβίβασης ή αποστολής τους στη Φορολογική Διοίκηση από τους φορολογούμενους ή τρίτους, των εξαιρούμενων ΚΑΔ και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας τεχνικού ή διαδικαστικού χαρακτήρα για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου δεύτερου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), με την οποία λαμβάνονται μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19.

4.4 Μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων και μισθώσεων κύριας κατοικίας: Απαλλαγή υποχρέωσης καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο 2020

Ένα από τα μέτρα στήριξης της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας την περίοδο της πανδημίας, είναι και η μείωση μισθώματος τόσο στις επαγγελματικές μισθώσεις όσο και στις μισθώσεις κύριας κατοικίας.

Περιγραφή του μέτρου

Η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής ποσοστού 40% επί του συνολικού μισθώματος, για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο 2020, αφορά μισθωτές επιχειρήσεις και εργαζομένους σε αυτές, καθώς και μισθωτών στους οποίους έχει παραχωρηθεί έναντι μισθώματος η χρήση πράγματος, κινητού ή ακινήτου, ή και των δύο μαζί, που προορίζεται αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση, στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης.

- Η μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων και μισθώσεων κύριας κατοικίας έχει θεσπιστεί με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου κυρώθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 4683/2020 (ΦΕΚ Α' 83/10-04-2020) και ως εκ τούτου η εφαρμογή της είναι υποχρεωτική.
- Το μέτρο είναι ειδικό ως προς τους δικαιούμενους, ως προς το χρονικό διάστημα εφαρμογής του και δεν αφορά γενικευμένη μείωση των μισθωμάτων σε όλες τις μισθώσεις.

Ποιους αφορά

Συγκεκριμένα στο μέτρο εντάσσονται:

- **Επιχειρήσεις και εργαζόμενοι** των επιχειρήσεων για τις οποίες έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19
- **Πληττόμενες επιχειρήσεις**, όπως αυτές καθορίζονται κάθε φορά βάσει των ΚΑΔ κύριας δραστηριότητας ή δευτερεύουσας βάσει των ακαθάριστων εσόδων έτους 2018
- **Τους πληττόμενους κλάδους ελευθέρων επαγγελματιών – επιστημόνων**, βάσει των ΚΑΔ.

Ειδικότερα

α) Για τα μισθώματα των μηνών Μαρτίου και Απριλίου 2020 :

- Οι επιχειρήσεις μισθωτές επαγγελματικής μίσθωσης που την χρησιμοποιούν για την εγκατάστασή τους και έχει τεθεί υποχρεωτικά σε αναστολή η λειτουργία τους-
- Οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας σε αυτές τις επιχειρήσεις, των οποίων έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας, για τις συμβάσεις μίσθωσης μόνο κύριας κατοικίας τους.

β) Για τα μισθώματα του μηνός Απριλίου 2020:

- Οι μισθωτές επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση **επιχείρησης η οποία έχει πληγεί δραστικά από την πανδημία**, και έχουν περιληφθεί στο ΚΑΔ
- Οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας σε αυτές τις επιχειρήσεις, των οποίων έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας, για τις συμβάσεις μίσθωσης μόνο κύριας κατοικίας τους.
- **Οι μισθωτές ακινήτων (γονείς) για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών τέκνου εξαρτώμενου μέλους τους το οποίο φοιτά σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εκτός του τόπου μόνιμης κατοικίας του**, εφόσον ένας τουλάχιστον από τους γονείς είναι:

- εργαζόμενος σε επιχείρηση για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας ή
- η οποία έχει πληγεί δραστικά από την επιδημία του κορωνοϊού COVID-19,

και του οποίου έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας λόγω των μέτρων αποφυγής της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τηρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων. (Άρθρο 3 του Ν. 4684/25.4.2020).

Επίσης στο από 12.4.2020 Δελτίου Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών διευκρινίζονται τα εξής:

Παρέχεται πλέον η δυνατότητα για τις επιχειρήσεις που έχουν υποκατάστημα με ΚΑΔ κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας που έχει ανασταλεί με εντολή δημόσιας αρχής, των οποίων η σύμβαση τίθεται σε προσωρινή αναστολή, όσο και στο **δικαίωμα έκπτωσης 40% επί του μισθώματος του υποκαταστήματος, ανεξαρτήτως του ΚΑΔ κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας της έδρας της επιχείρησης.**

Σημείωση:

- Τέλος χαρτοσήμου και ΦΠΑ κατά περίπτωση υπολογίζονται εκ νέου και επιβάλλονται επί του μισθώματος που προκύπτει από τη μερική καταβολή.
- Η μερική μη καταβολή του μισθώματος δεν γεννά δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης εις βάρος του μισθωτή ούτε οποιαδήποτε άλλη αστική αξίωση.

Διαδικαστικά

- Για τη μείωση του μισθώματος της επαγγελματικής στέγης ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Ο επιχειρηματίας, παραδίδει στον εκμισθωτή του ακινήτου, στο οποίο στεγάζεται η επιχείρησή του, αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσής του που έχει καταθέσει μέχρι 10.4.2020 στο ΕΡΓΑΝΗ (<https://eservices.yeka.gr/>) και στην οποία αναφέρεται πως έχει ανασταλεί η επιχειρηματική του δραστηριότητα λόγω εντολής από δημόσια αρχή και δικαιούνται μείωση κατά 40% των μισθωμάτων των μηνών Μαρτίου και Απριλίου 2020.

Σύμφωνα με τις οδηγίες που αναρτήθηκαν στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ η ίδια ως άνω διαδικασία ισχύει τόσο για τις επιχειρήσεις που εντάχθηκαν στο μέτρο της μείωσης των μισθωμάτων για τον μήνα Απρίλιο 2020 ως δραστικά πληττόμενες, βάσει ΚΑΔ κύριας δραστηριότητας ή δευτερεύουσας βάσει των ακαθάριστων εσόδων έτους 2018, όσον και για τους και εργαζόμενους των επιχειρήσεων αυτών που η σύμβαση τους έχει ανασταλεί προσωρινά.

- Για τη μείωση του μισθώματος της πρώτης κατοικίας ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Ο εργαζόμενος θα χρησιμοποιήσει το αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσης για την εγγραφή του στην ηλεκτρονική πλατφόρμα supportemployees.yeka.gr και την υποβολή δήλωσης τόσο για την είσπραξη της αποζημίωσης ειδικού σκοπού ποσού 800 ευρώ, όσο και για την ενημέρωση του εκμισθωτή της πρώτης κατοικίας του, πως δικαιούται μείωση κατά 40% των μισθωμάτων των μηνών Μαρτίου και Απριλίου 2020.

Διευκρίνηση

Σε περίπτωση που το μίσθωμα του Μαρτίου ή του Απριλίου έχει προκαταβληθεί πριν την έναρξη του μέτρου, τότε το υπερβάλλον ποσόν συμψηφίζεται με το μίσθωμα του επόμενου μήνα.

Οφέλη για τους ιδιοκτήτες ακινήτων

Για όλους τους ιδιοκτήτες ακινήτων προβλέπεται:

- Αναστολή καταβολής φορολογικών υποχρεώσεων και δόσεων ρυθμίσεων φορολογικών οφειλών για 4 μήνες (ήτοι μέχρι και τις 31/8/2020 οι προθεσμίες καταβολής των βεβαιωμένων στις Δ.Ο.Υ. οφειλών, οι οποίες ήταν πληρωτέες μέχρι την 31/3/2020)

ή

- Σε περίπτωση που δεν κάνουν χρήση της αναστολής και πληρώσουν εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, έκπτωση 25% επί των παραπάνω υποχρεώσεων.

Επίσης στο από 12.4.2020 Δελτίου Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών διευκρινίζονται τα εξής:

Στους ιδιοκτήτες που εκμισθώνουν ακίνητα σε επιχειρήσεις και εργαζόμενους που πλήττονται σημαντικά από την κρίση του κορονοϊού (έκπτωση 40% μισθώματος) και που τους παρέχεται η ευχέρεια αναστολής των φορολογικών τους υποχρεώσεων, συμπεριλαμβάνονται και τα νομικά

πρόσωπα, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη τις τυχόν ενδοομιλικές συναλλαγές και συνεργασίες. Προς την κατεύθυνση αυτή ήδη δρομολογείται σχετική νομοθετική πρωτοβουλία

Νομοθεσία:

- Άρθρο 2 της από 20/3/2020 ΠΝΠ
- Δελτίο Τύπου 7/4/2020 Υπουργείου Οικονομικών
- Απόφαση υπ' αριθμ. 13272/Δ1.4607/30.3.2020 του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Δελτίο Τύπου 12/4/2020 Υπουργείου Οικονομικών
- Ν. 4684/25.4.2020 Κύρωση της από 30.3.2020 Π.Ν.Π.

4.5 Επιτάχυνση επιστροφών φόρου εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας

Σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας, υποθέσεις ελέγχου επιστροφής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων ή φόρου προστιθέμενης αξίας φυσικών προσώπων ή νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, εφόσον το συνολικώς αιτηθέν ποσό των εκκρεμών αιτήσεων ανέρχεται **μέχρι του ύψους των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ**, ανά φορολογία και ανά δικαιούχο, **η επιστροφή διενεργείται άμεσα**, με την επιφύλαξη των περί παραγραφής διατάξεων. Ως εκκρεμείς νοούνται οι υποθέσεις ελέγχου για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί πράξη προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου. Για τις επιστροφές του παρόντος δύναται να διενεργείται έλεγχος σε δείγμα που επιλέγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170).

Νομοθεσία:

Άρθρο 3 ΠΝΠ 20.3.2020

4.6. Συμψηφισμός με καταβλητέες δόσεις που έχουν προκύψει ή πρόκειται να προκύψουν μέσω της Εφαρμογής Μηχανισμού Αυτόματης Επιστροφής (claw back) από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. στις πληγείσες επιχειρήσεις με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες».

Περιγραφή μέτρου

Αντισταθμίζεται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) ποσοστό 20% της διαφοράς του μηνιαίου κύκλου εργασιών για τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο έτους 2020, από τους αντίστοιχους μήνες του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους, μέσω μείωσης του ποσού των καταβλητέων δόσεων που έχουν προκύψει ή πρόκειται να προκύψουν μέσω της Εφαρμογής Μηχανισμού Αυτόματης Επιστροφής από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. (claw back).

Ποιους αφορά

Τις πληγείσες επιχειρήσεις με ΚΑΔ 86.10 «Νοσοκομειακές δραστηριότητες» οι οποίες εμφανίζουν μειωμένο κύκλο εργασιών, λόγω της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19.

Περιορισμός

Η μείωση δεν δύναται να υπερβεί το ποσοστό 50% των τριών δωδεκαμημορίων του εργατικού κόστους του πάσης φύσεως προσωπικού της επιχείρησης για το έτος 2019, όπως αυτό προκύπτει από τις υποβληθείσες Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις.

Νομοθεσία:

Άρθρο 5 της ΠΝΠ 1.5.2020

5. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

5.1 Προσωρινή αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών

- Στο άρθρο 11 της από 11/3/2020 ΠΝΠ με θέμα «Προσωρινή αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών» παρέχεται η εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Υγείας και Δικαιοσύνης, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής προστασίας της Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19, να επιβάλλουν, με κοινή τους απόφαση, το μέτρο της προσωρινής, μερικής ή ολικής, αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της χώρας.

Επίσης, προβλέπεται ότι με όμοια απόφαση μπορούν να ορίζουν και κάθε συναφή και αναγκαία πρόβλεψη για τα ζητήματα αναστολής ή παρέκτασης δικονομικών προθεσμιών, αναστολής ή παράτασης παραγραφών, αναστολής διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης και διενέργειας πλειστηριασμών, παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας, καθώς και για όλα τα λοιπά ζητήματα που αφορούν στο καθεστώς προσωρινής, μερικής ή ολικής, αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της χώρας.

- Στο άρθρο 22 της από 14/3/2020 ΠΝΠ με θέμα «Αναβολή εξέτασης εκκρεμών ενδικοφανών προσφυγών και αναστολή προθεσμίας άσκησής τους» ρυθμίζονται ζητήματα αναβολής εξέτασης εκκρεμών ενδικοφανών προσφυγών και αναστολής της προθεσμίας άσκησής τους.

Νομοθεσία:

- Άρθρο 11 ΠΝΠ 11.3.2020
- Άρθρο 22 ΠΝΠ 14/3/2020

5.2 Ρυθμίσεις για παράταση ή αναστολή προθεσμιών του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Η κοινοποίηση πράξεων προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου και οριστικών πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170) αναστέλλεται έως τις 30 Απριλίου 2020.
2. Η επιβολή των διασφαλιστικών μέτρων των παρ. 5 και 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται σε ισχύ το μέτρο της προσωρινής, μερικής ή ολικής, αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της Χώρας κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 55).
3. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 28, της παρ. 2 του άρθρου 28Α και της παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 4174/2013 για τη διατύπωση από τον φορολογούμενο απόψεων ή αντιρρήσεων σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου ή προστίμου, αναστέλλεται έως την 31η Μαΐου 2020. Οι προθεσμίες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013 σχετικά με πληροφορίες, αντίγραφα βιβλίων και στοιχείων ή άλλα έγγραφα που ζητούνται από τη Φορολογική Διοίκηση στο πλαίσιο ελέγχου, αναστέλλονται έως την 31η Μαΐου 2020. Η αναστολή της παρούσας καταλαμβάνει και τις προθεσμίες που δεν είχαν εκπνεύσει κατά την 11η Μαρτίου 2020.
4. Οι προθεσμίες για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής, κατά το άρθρο 63 του ν. 4174/2013 που έχουν λήξει ή λήγουν από την 11η Μαρτίου 2020 έως και την 31η Μαΐου 2020 αναστέλλονται για εξήντα (60) ημέρες. Ειδικά οι προθεσμίες της παρ. 4 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 που δεν έχουν συμπληρωθεί από τις 20 Μαρτίου 2020 έως και την 31η Μαΐου 2020, εφόσον έως τις 20 Μαρτίου 2020 δεν έχει εκδοθεί η

σχετική απόφαση επί ενδικοφανούς προσφυγής ή αιτήματος αναστολής, παρατείνονται κατά εξήντα (60) ημέρες.

5. α) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) δύνανται να τροποποιούνται οι ημερομηνίες αναστολής και παράτασης των παρ. 1, 3, και 4. β) Με την επιφύλαξη των διατάξεων που αναθέτουν σχετική αρμοδιότητα στον Υπουργό Οικονομικών ή στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., οι οποίες δεν θίγονται, κάθε άλλη προθεσμία υποβολής οποιασδήποτε δήλωσης ή έκδοσης ή κοινοποίησης οποιασδήποτε πράξης που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις της φορολογικής, τελωνειακής ή άλλης νομοθεσίας για την εφαρμογή της οποίας είναι αρμόδια η Α.Α.Δ.Ε., δύνανται να παρατείνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.
6. Οι προθεσμίες παραγραφής της αξίωσης της Φορολογικής Διοίκησης για την έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου ή προστίμου που λήγουν από την έναρξη ισχύος της παρούσας έως και την 31η Μαΐου 2020 παρατείνονται έως την 31η Ιουλίου 2020.

Τροποποίηση των ημερομηνιών αναστολής των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (75Α).

ΑΠΟΦΑΣΗ 1081/2020

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.

.....

αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τροποποίηση ημερομηνιών αναστολής σε υποθέσεις επιστροφής φόρων κατόπιν ελέγχου

Για τις υποθέσεις επιστροφής φόρων κατόπιν ελέγχου, αναστέλλονται έως τις 10 Απριλίου 2020:

α) η κοινοποίηση προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και οριστικών πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που, εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170) και

β) η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 28, της παρ. 2 του άρθρου 28Α και της παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 4174/2013 για τη διατύπωση από τον φορολογούμενο απόψεων ή αντιρρήσεων σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου ή προστίμου, καθώς και οι προθεσμίες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013 σχετικά με πληροφορίες, αντίγραφα βιβλίων και στοιχείων ή άλλα έγγραφα που ζητούνται από τη Φορολογική Διοίκηση στο πλαίσιο ελέγχου.

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Νομοθεσία:

Άρθρο 6 ΠΝΠ 30.3.2020

Απόφαση 1081/2020

5.3 Αναστολή προθεσμιών διενέργειας διαδικαστικών πράξεων και καταβολής δόσεων

1. Οι προθεσμίες διενέργειας διαδικαστικών και λοιπών πράξεων των άρθρων 7, 8 και **11 του ν. 4469/2017** (Α΄ 62) και του άρθρου 74 του ν. 4605/2019 (Α΄ 52), καθώς και οι προθεσμίες του άρθρου 13 του ν. 4469/2017 και της παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 4605/2019 αναστέλλονται για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας. Προϋπόθεση για την αναστολή είναι η εμπρόθεσμη υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4469/2017 και στην παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4605/2019.
2. Για οφειλέτες που αποδεδειγμένα πλήττονται από τις συνέπειες του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 δυνάμει της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 55) και της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 68) και των κατ' εξουσιοδότηση αυτών υπουργικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή πρόκειται να εκδοθούν, αναστέλλεται για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών η καταβολή των δόσεων στο πλαίσιο ρυθμίσεων των ν. **4469/2017**, 4605/2019 και 3869/2010 (Α΄ 130), χωρίς να επέρχονται οι συνέπειες λόγω της μη καταβολής και χωρίς να τροποποιείται η συνολική διάρκεια της ρύθμισης. Για οφειλέτες που δεν περιλαμβάνονται στις ανωτέρω αποφάσεις, δύναται να χορηγηθεί η ως άνω αναστολή κατόπιν αίτησης του οφειλέτη και αξιολόγησης από τον πιστωτή.

Νομοθεσία:

- **Άρθρο 5 της ΠΝΠ 30.3.2020**
- **N.4684/25.4.2020** Κύρωση της από 30.3.2020 Π.Ν.Π.